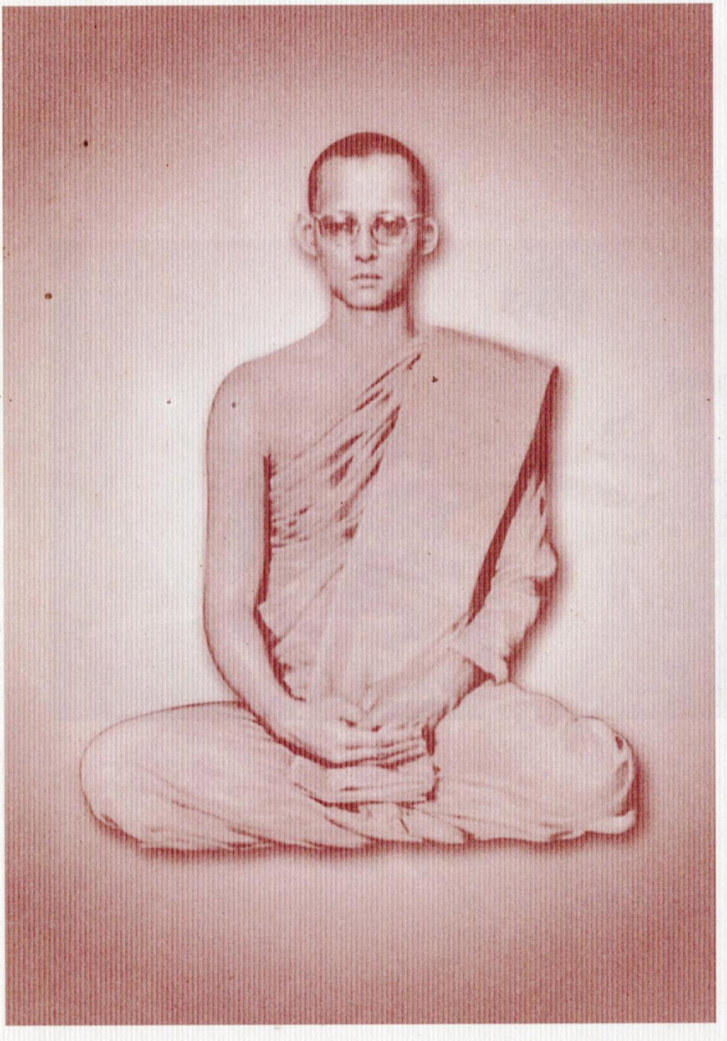
ครอบครัวอบอุ่นด้วย
พระธรรม

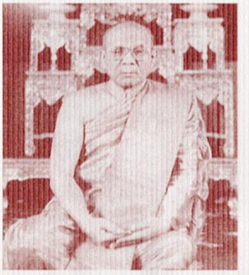
ดำเนินการโดย
คณะสงฆ์จังหวัดสมุทรปราการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ

ครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม

ครอบครัวอบอุ่นด้วย **พระธรรม**

สัมโมทนียกถา
ของ
พระราชสมุทรเมธี
เจ้าคณะจังหวัดสมุทรปราการ

นับแต่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ และเสด็จออกเผยแพร่หลักธรรม ตลอดระยะเวลา ๔๕ ปี กระทั่งเวลาผ่านมาถึง ๒๕๔๘ ปีนี้ หลักธรรมคำสอนของพุทธองค์ยังคงเป็นหลักธรรมคำสอนที่มั่นคงยั่งยืนสืบมา สิ่งหนึ่งที่อาตมาใคร่อยากจะขอให้อุบาสก อุบาสิกา พุทธศาสนิกชนทั้งหลายได้ตระหนักถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาศีล ๕ ซึ่งเป็นค่าควรปฏิบัติขั้นพื้นฐานของสาธารณชน ที่ทุกคนสามารถปฏิบัติได้อย่างมั่นคง ย่อมทำให้สังคมเกิดความสงบสุขอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

ในโอกาสที่ **"สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ"** ดำเนินโครงการปฏิบัติธรรม **"ครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม"** นับว่าเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมพระพุทธศาสนา โดยมีวิสัยทัศน์กว้างไกลที่สามารถบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสู่การดำเนินวิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชน เพื่อให้สังคมเข้มแข็งและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนได้อย่างดียิ่ง

ขอเจริญพรในกุศลที่ท่านทั้งหลายร่วมกันเสริมสร้างสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปเผยแพร่ และสุดท้าย ขอขอบคุณองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มอบหมายความไว้วางใจในการดำเนินครั้งนี้ นับเป็นกุศลยิ่งใหญ่ที่ท่านตระหนักและเห็นคุณค่าของมวลมนุษย์ โดยการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานโครงการครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม

ขอเจริญพร

พระราชสมุทรเมธี

(พระราชสมุทรเมธี)
เจ้าคณะจังหวัดสมุทรปราการ

สารจาก
ดร.สุขุมรัฏฐ์ สาริบุตร
ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ

ผมทราบว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดทำโครงการปฏิบัติธรรม **"ครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม"** ผมเห็นว่าเป็นโครงการที่ดีงาม เนื่องจากสภาพปัจจุบันประเทศชาติประสบกับปัญหาด้านต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสังคม เนื่องจากการบีบรัดทางเศรษฐกิจต่างๆ

ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่จะต้องสร้างความเข้มแข็ง เพราะหากสถาบันครอบครัวอ่อนแอลง ย่อมก่อให้เกิดการล่มสลายของสังคม เด็ก เยาวชนเสมือนเป็นผ้าขาวที่สะอาดและบริสุทธิ์ การส่งเสริมให้เขาเหล่านั้นได้ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ แม้จะเป็นเพียงน้อยนิด พวกเขาเหล่านั้นย่อมสามารถนำไปประพฤติปฏิบัติ หรือบอกกล่าวเล่าขานให้กับคนใกล้ชิดในครอบครัว และชุมชน ซึ่งสามารถก่อให้สังคมเกิดการสะท้อนความคิดทางหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ย่อมปลูกฝังคุณภาพและนำมาซึ่งความสงบสุขได้

ผมขอแสดงความชื่นชม ต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดที่เป็นผู้กำเนิดโครงการที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ซึ่งจะนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคมอย่างยั่งยืนต่อไปและผมขอขอบคุณ **องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ** ที่ท่านได้ตระหนักและเห็นคุณค่าทางพระพุทธศาสนา ได้สนับสนุนงบประมาณดำเนินงานให้กับลูกหลานเยาวชนประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ

ขอเจริญพร

(ดร.สุขุมรัฏฐ์ สาริบุตร)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ

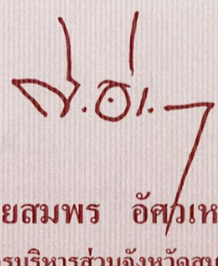

สารจาก
นายสมพร อัศวเหม
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

ผมได้มีโอกาสพิจารณาโครงการปฏิบัติธรรม **"ครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม"** ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ เสนอขออุดหนุนงบประมาณมาผม ขอเรียนว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภาระหน้าที่นอกจากส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในปัจจุบันพื้นฐาน แล้วการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน ย่อมเป็นภารกิจหนึ่งที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจำเป็นต้องดำเนินการควบคู่กันไปด้วย

โครงการปฏิบัติธรรม **"ครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม"** นับว่าเป็นโครงการที่สมควรสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง เพราะการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเผยแพร่ให้เข้าสู่ประชาชนนั้น อย่างน้อยก็สามารถทำให้ผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมตามโครงการเกิดความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต จิตย่อมเกิดความสงบ ใจย่อมผ่องใส สังคมย่อมสงบสุข

ในนามขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ ขอชื่นชม **สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ** ที่ร่วมแบ่งเบาภารกิจและรับเป็นเจ้าภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดสมุทรปราการในครั้งนี้ จึงขอบอกบุญไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

(นายสมพร อัศวเหม)

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

คำปรารภ

นางสาวประนอม คงพิกุล

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการพัฒาสังคม ย่อมก่อประโยช์ต่อประเทศชาติ และท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการมีความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

โครงการปฏิบัติธรรม **"ครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม"** เป็นโครงการที่จะสามารถสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก เยาวชน ประชาชน ผู้เข้าร่วมโครงการได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาย่อมสามารถนำมาใช้ในการดำเนินวิถีชีวิตได้อย่างมีความสุข

ในนามของ **สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ ขอกราบขอบพระคุณองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ** ที่ตระหนักและเห็นคุณค่าความสำคัญโครงการ **"ครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม"** ได้สนับสนุนงบประมาณ ด้วยจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ ต้องตอบสนองสังคม เยาวชน ประชาชน เพื่อสร้างศักยภาพความเข้มแข็งให้กับประเทศชาติอย่างยั่งยืนตลอดไป

(นางสาวประนอม คงพิกุล)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ

คำนำและคุณประโยชน์

คนไทยเราคุ้นเคยกับการสวดมนต์มาตั้งแต่เกิด แต่เป็นที่น่าสงสัยว่า ได้สวดตามๆ กันไป น้อยคนนักที่จะแปลได้และรู้ความหมาย ทำให้ขาดสาระ ทางใจ กลายเป็นความงมงายของผู้ไม่เข้าใจ ฉะนั้นควรหัดสวดมนต์แปลเพื่อจิตจะได้น้อมตามไปในอรรถรสจากการสวดมนต์อย่างแท้จริง

อานิสงส์ของการสวดมนต์

๑. ไล่ความขี้เกียจ ขณะสวดมนต์ อารมณ์เบื่อ เซื่องซึม ง่วงนอน เกียจคร้านจะหมดไป เกิดความแช่มชื่นกระฉับกระเฉงขึ้น

๒. ตัดความเห็นแก่ตัว เพราะขณะสวดมนต์นั้นอารมณ์ของเราไปหน่วงอยู่ที่การสวดมนต์ ไม่ได้คิดถึงตัวเอง ความโลภ โกรธ หลงจึงมิได้กล้ำกรายเข้าสู่วาระจิต

๓. ได้ปัญญา การสวดมนต์โดยรู้คำแปล รู้ความหมาย ย่อมทำให้ผู้สวดได้ปัญญาความรู้ แทนที่จะสวดแจ้ว ๆ เหมือนนกแก้วนกขุนทองโดยไม่รู้อะไรเลย

๔. จิตเป็นสมาธิ เพราะขณะสวดมนต์นั้น ผู้สวดต้องสำรวจใจแน่วแน่ มิฉะนั้นจะสวดผิด ได้หน้าลืมหลัง เมื่อจิตเป็นสมาธิ ความสงบเยือกเย็นในจิตจะเกิดขึ้น

๕. ได้เฝ้าพระพุทธเจ้า เพราะขณะสวดมนต์นั้น ผู้สวดมีกาย วาจา ปกติ (มีศีล) มีใจแน่วแน่(มีสมาธิ) มีความรู้ระลึกถึงคุณความดี ของพระพุทธเจ้า(มีปัญญา) เท่ากับได้เฝ้าพระองค์ด้วยการปฏิบัติบูชา ครบไตรสิกขาอย่างแท้จริง

ครอบครัวอบอุ่นด้วย **พระธรรม**

สารบัญ

หน้า

ภาค ๑

ภาค ๒

สวดมนต์พิเศษ

ภาคพิธีกรรม

สวดมนต์

ทำวัตรเช้า-เย็นแปล

ภาค ๑

คำทำวัตรเช้า และคำทำวัตรเย็น

❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋

คำทำวัตรเช้าแปล

คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น พระองค์ใด, เป็นพระอรหันต์,
ดับเพลิงกิเลสเพลิง ทุกข์สิ้นเชิง,
ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,

สวากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด,
ตรัสไว้ดีแล้ว

สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด,
ปฏิบัติดีแล้ว,

ตัมมะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง,อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ,

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชาอย่างยิ่ง ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น, พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์, ด้วยเครื่องสักการะทั้งหลายเหล่านี้, อันยกขึ้นตามสมควรแล้วอย่างไร,

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ;

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ, พระผู้มีพระภาคเจ้าแม้ปรินิพพานนานแล้ว, ทรงสร้างคุณอันสำเร็จประโยชน์ไว้แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย,

ปัจฉิมาชะนะตานุกัมปะมานะสา,

ทรงมีพระหฤทัยอนุเคราะห์แก่พวกข้าพเจ้า, อันเป็นชนรุ่นหลัง,

อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ,

ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงรับเครื่องสักการะ, อันเป็นบรรณาการของคนยากทั้งหลายเหล่านี้,

อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนาน เทอญ.

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา:

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;

พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน.

(กราบ)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว;

ธัมมัง นะมัสสามิ, ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม.

(กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ;

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว,

สังฆัง นะมามิ. ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์.

(กราบ)

ปุพพภาคนมการ

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการังกะโรมะ เส.)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต,

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า, พระองค์นั้น,

อะระหะโต, ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส,

สัมมาสัมพุทธัสสะ. ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

(ว่า ๓ หน)

๑. พุทธาภิถุติ

(หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส ตะถาคะโต, พระตถาคตเจ้านั้น พระองค์ใด,

อะระหัง, เป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทโธ, เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,

วิชชาจะระณะสัมปันโน, เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ,

สุคะโต, เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี,

โลกะวิทู, เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง,

อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้ อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า,

สัตถา เทวะมนุสสานัง,

เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย,

พุทโธ, เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม,

ภะคะวา; เป็นผู้มีความจำเริญจำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์;

โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพรัหมะกัง สัสสะมะณะพราหมะณิงปะชัง สะเทวะสะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัตวา ปะเวเทสิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ได้ทรงทำความดับทุกข์ให้แจ้งด้วยพรปัญญาอันยิ่งเองแล้ว, ทรงสอนโลกนี้พร้อมทั้งเทวดา, มาร พรหม,และหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณะพราหมณ์,พร้อมทั้งเทวดา และมนุษย์ให้รู้ตาม,

โย ธัมมัง เทเสสิ, พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใดทรงแสดงธรรมแล้ว,

อาทิกัลยาณัง, ไพเราะในเบื้องต้น,

มัชเฌกัลยาณัง, ไพเราะในท่ามกลาง,

ปะริโยสานะกัลยาณัง, ไพเราะในที่สุด,

สาตถัง สะพยัญชะนัง เกวะละปริปุณณัง ปะริสุทธัง พรัหมะจะริยัง ปะกาเสสิ,

ทรงประกาศพรหมจรรย์, คือ แบบแห่งการปฏิบัติอันประเสริฐ บริสุทธิ์ บริบูรณ์ สิ้นเชิง,พร้อมทั้ง อรรถะ (คำอธิบาย) พร้อมทั้งพยัญชนะ(หัวข้อ);

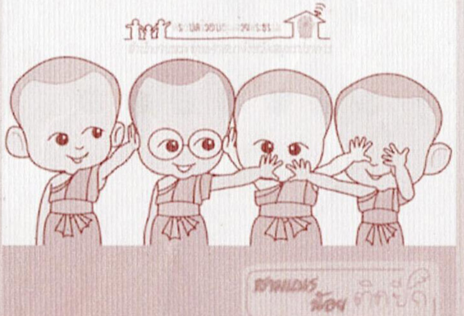
ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง, เฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น,

ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น, ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระพุทธคุณ)

๒. ธัมมาภิถุติ

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรมนั้นใด, เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว,

สันทิฏฐิโก, เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตนเอง,

อะกาลิโก, เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้และให้ผลได้ไม่จำกัดกาล,

เอหิปัสสิโก, เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า, ท่านจงมาดูเถิด,

โอปะนะยิโก, เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว,

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ;

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน;

ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระธรรมนั้น,

ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระธรรมนั้นด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระธรรมคุณ)

๓. สังฆาภิถุติ

(หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นหมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว,

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว,

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรม
เป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว,

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ;

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด, ปฏิบัติสมควรแล้ว;

ยะทิทัง, ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ,

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่ นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ,

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า,

อาหุเนยโย,* เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา,

ปาหุเนยโย,* เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ,

ทักขิเณยโย,* เป็นผู้ควรรับทักขิณาทาน,

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ,

เป็นเนื้อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า,

* ให้อ่าน **อาหุไนยโย, ปาหุไนยโย, ทักขิไณยโย**

ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง, เฉพาะพระสงฆ์หมู่นั้น,

ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์หมู่นั้นด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระสังฆคุณ)

๔. รตนัตตยัปปณามคาถา

(หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะปะริกิตตะนะ ปาฐัญจะ ภะณามะ เส.)

พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว,

พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์ มีพระกรุณาดุขห้วงมหรรณพ,

โยจจันตะสุทธัพพะญาณะโลจะโน,

พระองค์ใด มีตาคือญาณอันประเสริฐหมดจดถึงที่สุด,

โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก,

เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาป และอุปกิเลสของโลก,

วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง;

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ;

ธัมโม ปทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน,

พระธรรมของพระศาสดา สว่างรุ่งเรืองเปรียบดวงประทีบ,

โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก,

จำแนกประเภท คือ มรรค ผลนิพพาน,ส่วนใด,

โลกุตตโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,

ซึ่งเป็นตัวโลกุตระ,และส่วนใดที่ชี้แนวแห่งโลกุตระนั้น,

โลกุตตโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,

ซึ่งเป็นตัวโลกุตระ,และส่วนใดที่ชี้แนวแห่งโลกุตระนั้น,

วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ,

สังโฆ สุเขตตาภยะติเขตตะสัญญิโต,

พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่กว่านาบุญอันดีทั้งหลาย,

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก,

เป็นผู้เห็นพระนิพพาน,ตรัสรู้ตามพระสุคต. หมู่ใด,

โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส,

เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล เป็นพระอริยเจ้ามีปัญญาดี,

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ,

อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง,วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง, ปุญญังมะยา ยัง มะมะ สัพพุปัททะวา, มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา.

บุญใด ที่ข้าพเจ้าผู้ไหว้ซึ่งวัตถุสาม, คือ พระรัตนตรัย อันควรบูชายิ่งโดยส่วนเดียว, ได้กระทำแล้วเป็นอย่างยิ่ง เช่นนี้นี้, ขออุปัทวะ (ความชั่ว) ทั้งหลาย, จงอย่ามี แก่ข้าพเจ้าเลย, ด้วยอำนาจความสำเร็จอันเกิดจากบุญนั้น.

๕. สังเวคปริกิตตนปาฐะ

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน,

พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้ว ในโลกนี้

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,

ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก,

และพระธรรมที่ทรงแสดง, เป็นธรรมเครื่องออกจากทุกข์,

อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก,

เป็นเครื่องสงบกิเลส, เป็นไปเพื่อปรินิพพาน,

สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต;

เป็นไปเพื่อความรู้พร้อม, เป็นธรรมที่พระสุคตประกาศ;

มะยันตัง ธัมมัง สุตวา เอวัง ชานามิ,

พวกเราเมื่อได้ฟังธรรมนั้นแล้ว, จึงได้รู้อย่างนี้ว่า,

ชาติปิ ทุกขา, แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์,

ชะราปิ ทุกขา, แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์,

มะระณัมปิ ทุกขัง, แม้ความตายก็เป็นทุกข์,

โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา,

แม้ความโศก ความร่ำไรรำพัน, ความไม่สบายกาย

ความไม่สบายใจ ความคับแค้นใจก็เป็นทุกข์,

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,

ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รักที่พอใจก็เป็นทุกข์,

ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข,

ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รัก ที่พอใจ ก็เป็นทุกข์,

ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง,

มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้นนั่นก็เป็นทุกข์,

เสยยะถีทัง; ได้แก่สิ่งเหล่านี้คือ:-

รูปูปาทานักขันโธ, ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือ รูป,

เวทะนูปาทานักขันโธ, ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือ เวทนา,

สัญญูปาทานักขันโธ, ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือ สัญญา,

สังขารูปาทานักขันโธ, ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือ สังขาร,

วิญญาณูปาทานักขันโธ, ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือวิญญาณ,

เยสัง ปะริญญายะ, เพื่อให้สาวกกำหนดรอบรู้อุปาทานขันธ์เหล่านี้เอง,

ธะระมาโน โส ภะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, เมื่อยังทรงพระชนม์อยู่,

เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ,

ย่อมทรงแนะนำสาวกทั้งหลาย, เช่นนี้เป็นส่วนมาก,

เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ
อะนุสาสะนี พะหุลาปะวัตตะติ;

อนึ่ง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ย่อมเป็นไป
ในสาวกทั้งหลาย, ส่วนมาก, มีส่วน คือ การจำแนกอย่างนี้ว่า:-

รูปัง อะนิจจัง, รูปไม่เที่ยง,

เวทะนา อะนิจจา, เวทนาไม่เที่ยง,

สัญญา อะนิจจา, สัญญาไม่เที่ยง,
สังขารา อะนิจจา, สังขารไม่เที่ยง,
วิญญาณัง อะนิจจา, วิญญาณไม่เที่ยง,
รูปัง อะนัตตา, รูปไม่ใช่ตัวตน,
เวทะนา อะนัตตา, เวทนาไม่ใช่ตัวตน,
สัญญา อะนัตตา, สัญญาไม่ใช่ตัวตน,
สังขารา อะนัตตา, สังขารไม่ใช่ตัวตน,
วิญญาณัง อะนัตตา, วิญญาณไม่ใช่ตัวตน,
สัพเพ สังขารา อะนิจจา, สังขารทั้งหลายทั้งปวง ไม่เที่ยง,
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ,
ธรรมทั้งหลายทั้งปวง ไม่ใช่ตัวตน, ดังนี้,
เต(ตา)* มะยัง โอติณณามหะ ชาติยา,
พวกเราทั้งหลาย,เป็นผู้ถูกครอบงำแล้ว, โดยความเกิด
ชะรามะระเณนะ, โดยความแก่และความตาย,
โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ,
โดยความโศก ความร่ำไรรำพัน, ความไม่สบายกาย
ความไม่สบายใจ ความรับแค้นใจ ทั้งหลาย,
ทุกโขติณณา, เป็นผู้ถูกความทุกข์ หยั่งเอาแล้ว,
ทุกขะปะเรตา, เป็นผู้มีความทุกข์ เป็นเบื้องหน้าแล้ว,
อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา ปัญญาเยถาติ.

ทำไฉน การทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้, จะพึงปรากฏชัดแก่เราได้,

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา,

เราทั้งหลายผู้ถึงแล้วซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า, แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้นเป็นสรณะ

ธัมมัญจะ สังฆัญจะ, ถึงพระธรรมด้วย ถึงพระสงฆ์ด้วย,

ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ อะนุปะฏิปัชชามะ,

จักทำในใจอยู่, ปฏิบัติตามอยู่, ซึ่งคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นตามสติกำลัง,

สา สา โน ปะฏิปัตติ, ขอให้ความปฏิบัตินั้นๆ ของเราทั้งหลาย,

อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ.

จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

(สำหรับภิกษุสามเณรสวด)

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง,

เราทั้งหลาย อุทิศเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า,ผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง, แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้น,

สัทธา อะคารัสมา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา,

เป็นผู้มีศรัทธา ออกบวชจากเรือนไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว,

ตัสมิง ภะคะวะติ พรัหมะจะริยัง จะรามะ,

ประพฤติอยู่ซึ่งพรหมจรรย์ ในพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น,

ภิกขูนัง (สามะเณรานัง) สิกขาสาชีวะสะมาปันนา,

ถึงพร้อมด้วยสิกขาและธรรมเป็นเครื่องเลี้ยงชีวิต ของภิกษุทั้งหลาย,(ของสามเณรทั้งหลาย)

ตัง โน พรัหมะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ.

ขอให้พรหมจรรย์ของเราทั้งหลายนั้น, จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

๖. ตังขณิกปัจจเวกขณปาฐะ*

(หันทะ มะยัง ตังขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(ข้อว่าด้วยจีวร)

ปะฏิสังขา โยนิโส จีวรัง ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วนุ่งห่มจีวร,

ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดความร้อน,

ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

ยาวะเทวะ หิริโกปีนะปะฏิจฉาทะนัตถัง

และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะอันให้เกิดความละอาย,

(ข้อว่าด้วยบิณฑบาต)

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วจึงฉันบิณฑบาต,

เนวะ ทะวายะ, ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน,

นะ มะ ทายะ, ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเมามัน เกิดกำลังพลังทางกาย,

นะ มัณฑะนายะ, ไม่ให้เป็นไปเพื่อประดับ,

นะ วิภูสะนายะ, ไม่ให้เป็นไปเพื่อตกแต่ง ,

ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา,

แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้,

ยาปะนายะ, เพื่อความเป็นไปได้ของอัตภาพ,

วิหิงสุปะระติยา, เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย,

พรัหมะจะริยานุคคะหายะ,

เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติพรหมจรรย์,

อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ,

ด้วยการทำอย่างนี้, เราย่อมระงับเสียได้ ซึ่งทุกขเวทนาเก่าคือความหิว,

นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ,

และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น,

ยาตรา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ.

อนึ่ง ความเป็นไปโดยสะดวกแก่อัตภาพนี้ด้วย, ความเป็นผู้หาโทษมิได้ด้วย, และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วย, จักมีแก่เราดังนี้.

(ข้อว่าด้วยเสนาสนะ)

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วใช้สอยเสนาสนะ,

ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดความร้อน,

ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

(ข้อว่าด้วยคิลานเภสัช)

ปฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขารัง ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วบริโภคเภสัชบริขารอันเกื้อกูลแก่คนไข้,

ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนาอันบังเกิดขึ้นแล้วมีอาพาธต่างๆ เป็นมูล,

อัพยาปัชฌะปะระมะตายาติ.

เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียนเป็นอย่างยิ่ง ดังนี้.

๗. ธาตุปฏิกูลปัจจเวกขณปาฐะ

(หันทะ มะยัง ธาตุปะฏิกูละปัจจเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(ข้อว่าด้วยจีวร)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ,

ยะทิทัง จีวะรัง ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

สิ่งเหล่านี้ คือจีวร และบุคคลผู้ใช้สอยจีวรนั้น,

ธาตุมัตตะโก, เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต, มิได้เป็นสัตว์อันยั่งยืน,

นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะ อันเป็นบุรุษบุคคล,

สุญโญ, ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

สัพพานะ ปะนะ อิมานิ จีวะรานิ อะชิคุจฉะนียานิ,

ก็จีวรทั้งหมดนี้, ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม,

อิมัง ปูติกายัง ปัตวา, ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ.

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

(ข้อว่าด้วยบิณฑบาต)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ,

ยะทิทัง ปิณฑะปาโต ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

สิ่งเหล่านี้ คือบิณฑบาต และบุคคลผู้บริโภคบิณฑบาตนั้น,

ธาตุมัตตะโก, เป็นว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต, มิได้เป็นสัตว์อันยั่งยืน,

นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

สุญโญ, ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

สัพโพ ปะนายัง ปิณฑะปาโต อะชิคุจฉะนีโย,

ก็บิณฑบาตทั้งหมดนี้, ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม,

อิมัง ปูติกายัง ปัตวา, ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนีโย ชายะติ.

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

(ข้อว่าด้วยเสนาสนะ)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้นี่ เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ,

ยะทิทัง เสนาสะนัง, ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

สิ่งเหล่านี้ คือเสนาสนะ และบุคคลผู้ใช้สอยเสนาสนะนั้น,

ธาตุมัตตะโก, เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต, มิได้เป็นสัตว์อันยั่งยืน,

นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

สุญโญ, ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

สัพพานิ ปะนะ อิมานิ เสนาสะนานิ อะชิคุจฉะนียานิ,

ก็เสนาสนะทั้งหลายนี้, ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม,

อิมัง ปูติกายัง ปัตวา, ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ.

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

(ข้อว่าด้วยคิลานเภสัช)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ,

ยะทิทัง คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร, ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

สิ่งเหล่านี้ คือเภสัชบริขารอันเกื้อกูลแก่คนไข้, และบุคคลผู้บริโภคเภสัชบริขารนั้น,

ธาตุมัตตะโก, เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต, มิได้เป็นสัตว์ อันยั่งยืน,

นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

สุญโญ, ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

สัพโพ ปะนายัง คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร อะชิคุจฉะนีโย,

ก็คิลานะเภสัชบริขารทั้งหมดนี้, ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม,

อิมัง ปูติกายัง ปัตวา, ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนีโย ชายะติ.

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

๘. กรวดน้ำตอนเช้า

ปัตติทานคาถา

(หันทะ มะยัง ปัตติทานะคาถาโย ภะณามะ เส.)

ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสินี, ถูเป ฆะเร โพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง,

เทวดาทั้งหลายเหล่าใด, มีปกติอยู่ในวิหาร, สิงสถิตที่เรือนพระสถูปที่เรือนโพธิ์ในที่นั้น ๆ,

ตา ธัมมะทาเนนะ ภะวันตุ ปูชิตา, โสตถิง กะโรนเตธะ วิหาระมัณฑะเล,

เทวดาทั้งหลายเหล่านั้น, เป็นผู้อันเราทั้งหลายบูชาแล้วด้วยธรรมทาน,ขอจงทำ ซึ่งความสวัสดีความเจริญในมณฑลวิหารนี้,

เถรา จะ มัชฌา นะวะกา จะ ภิกขะโว, สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา,

พระภิกษุทั้งหลายที่เป็นเถระก็ดี, ที่เป็นปานกลางก็ดี, ที่เป็นผู้บวชใหม่ก็ดี,อุบาสกอุบาสิกาทั้งหลาย, ที่เป็นทานาบดีพร้อมด้วยอารามิกชนก็ดี,

คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิสสะรา, สัปปาณะภูตา สุขิตา ภะวันตุ เต,

ชนทั้งหลายเหล่าใด, ที่เป็นชาวบ้านก็ดี, ที่เป็นชาวประเทศก็ดี, ที่เป็นชาวนิคมก็ดี, ที่เป็นอิสระเป็นใหญ่ก็ดี, ขอชนทั้งหลาย เหล่านั้น จงเป็นผู้มีความสุขเถิด,

ชะลาพุชา เยปิ จะ อัณฑะสัมภะวา, สังเสทะชาตา อะถะโวปะปาติกา,

สัตว์ทั้งหลายเหล่าใด, ที่เป็นชลาพุชะกำเนิดก็ดี,ที่เป็นอัณฑะชะกำเนิดก็ดี, ที่เป็นสังเสทะชะกำเนิดก็ดี, ที่เป็นโอปปาติกะกำเนิดก็ดี,

นิยยานิกัง ธัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต, สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง;

สัตว์ทั้งหลายแม้ทั้งปวงเหล่านั้น,ได้อาศัยซึ่งธรรมอันประเสริฐ, อันนำผู้ปฏิบัติให้ออกไปจากสังขารทุกข์, จงกระทำซึ่งความสิ้นไปพร้อมแห่งทุกข์เถิด;

ฐาตุ จิรัง สะตัง ธัมโม, ธัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา,

ขอธรรมของสัตบุรุษทั้งหลายจงตั้งอยู่นาน, อนึ่งขอบุคคลทั้งหลายผู้ทรงไว้ซึ่งธรรมจงดำรงอยู่นาน,

สังโฆ โหตุ สะมัคโควะ อัตถายะ จะ หิตายะ จะ,

ขอพระสงฆ์ จงมีความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน, ในอันทำซึ่งประโยชน์ และสิ่งอันเกื้อกูลเถิด,

อัมเห รักขะตุ สัทธัมโม สัพเพปิ ธัมมะจาริโน,

ขอพระสัทธรรม จงรักษาไว้ซึ่งเราทั้งหลาย,และจงรักษาไว้ซึ่งบุคคลทั้งหลายผู้ประพฤติซึ่งธรรมแม้ทั้งปวง,

วุฑฒิง สัมปาปุเณยยามะ ธัมเม อะริยัปปะเวทิเต;

ขอเราทั้งหลายพึงถึงพร้อมซึ่งความเจริญในธรรม, ที่พระอริยะเจ้าประกาศไว้แล้วเถิด;

ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน พุทธะสาสะเน,

แม้สรรพสัตว์ทั้งหลาย,จงเป็นผู้เลื่อมใสแล้วในพระพุทธศาสนา,

สัมมา ธารัง ปะเวจฉันโต กาเล เทโว ปะวัสสะตุ,

ขอฝนจงเพิ่มให้อุทกธาร, ตกต้องในกาลโดยชอบ,

วุฑฒิภาวายะ สัตตานัง สะมิทธัง เนตุ เมทะนิง,

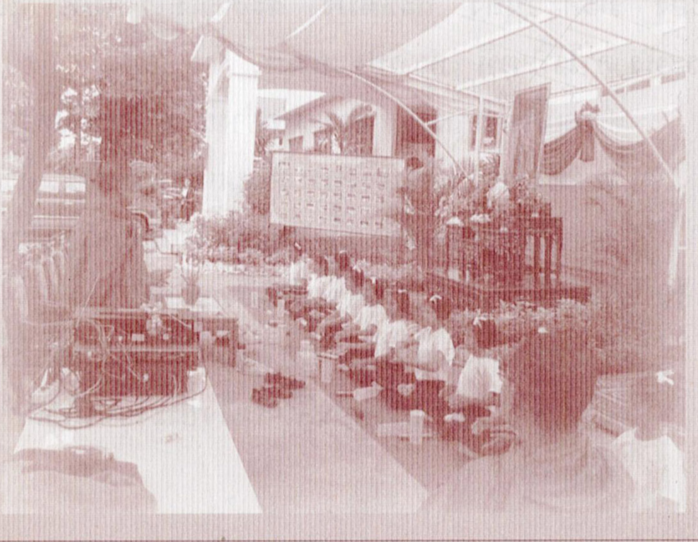
จงนำไปซึ่งเมทนีดล, ให้สำเร็จประโยชน์เพื่ออันยังเกิดความเจริญแก่สัตว์ทั้งหลาย,

มาตา ปิตา จะ อัตระชัง นิจจัง รักขันติ ปุตตะกัง,

มารดาและบิดา ย่อมถนอมบุตรน้อยผู้บังเกิดในตนเป็นนิตย์ ฉันใด,

เอวัง ธัมเมนะ ราชาโน ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา,

ขอพระราชาทั้งหลาย, จงทรงรักษาประชาราษฎร์โดยชอบธรรมในกาลทุกเมื่อฉันนั้น เทอญ.

คำทำวัตรเย็นแปล

คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น พระองค์ใด, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,

สวากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ตรัสไว้ดีแล้ว,

สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ปฏิบัติดีแล้ว,

ตัมมะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง, อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ,

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชาอย่างยิ่งซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น,พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์, ด้วยเครื่องสักการะทั้งหลายเหล่านี้,อันยกขึ้นตามสมควรแล้วอย่างไร,

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ,

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ, พระผู้มีพระภาคเจ้าแม้ปรินิพพานนานแล้ว, ทรงสร้างคุณอันสำเร็จประโยชน์ไว้แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย,

ปัจฉิมาชะนะตานุกัมปะมานะสา,

ทรงมีพระหฤทัยอนุเคราะห์แก่พวกข้าพเจ้า,

อันเป็นชนรุ่นหลัง,

อิเม สักการে ทุคคะติปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ,

ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงรับเครื่องสักการะ,

อันเป็นบรรณาการของคนยากทั้งหลายเหล่านี้,

อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย,

ตลอดกาลนาน เทอญ.

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา;

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์ดับเพลิงกิเลสเพลิง

ทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;

พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน.

(กราบ)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม;

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว;

ธัมมัง นะมัสสามิ. ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม.

(กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว,

สังฆัง นะมามิ. ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์.

(กราบ)

ปุพพภาคนมการ

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต,
ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า, พระองค์นั้น,

อะระหะโต, ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส,

สัมมาสัมพุทธัสสะ. ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

(ว่า ๓ หน)

๑. พุทธานุสสติ

(หันทะ มะยัง พุทธานุสสะตินะมัง กะโรมะ เส.)

ตังโข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโธ อัพภุคคะโต,

ก็กิตติศัพท์อันงามของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ได้ฟุ้งไปแล้วอย่างนี้ว่า,

อิติปิ โส ภะคะวา, เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,

อะระหัง, เป็นผู้ไกลจากกิเลส,

สัมมาสัมพุทโธ, เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ,

สุคะโต, เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี,

โลกะวิทู, เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง,

อะนุตตโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า,

สัตถา เทวะมนุสสานัง,

เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย,

พุทโธ, เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม,

ภะคะวาติ. เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ ดังนี้

๒. พุทธาภิคีติ

(หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะเส.)

พุทธวาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต,

พระพุทธเจ้าประกอบด้วยคุณ,มีความประเสริฐแห่งอรหันตคุณเป็นต้น,

สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต,

มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณ, และพระกรุณาอันบริสุทธิ์,

โพเธสิ โย สุชะนะตัง กะมะลังวะ สูโร,

พระองค์ใด ทรงกระทำชนที่ดีให้เบิกบาน, ดุจอาทิตย์ทำบัวให้บาน,

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง.

ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์, ผู้ไม่มีกิเลสพระองค์นั้น, ด้วยเศียรเกล้า.

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระพุทธเจ้าพระองค์ใด, เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย,

ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก องค์ที่หนึ่ง ด้วยเศียรเกล้า,

พุทธัสสาหัสมิ ทาโส (ทาสี) วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทธเจ้า, พระพุทธเจ้าเป็นนายมีอิสระเหนือข้าพเจ้า,

พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระพุทธเจ้าเป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า,

พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระพุทธเจ้า,

วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่งความตรัสรู้ดีของพระพุทธเจ้า,

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี,พระพุทธเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจนี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา, ของพระศาสดา,

พุทธัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระพุทธเจ้า,ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้,

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวงอย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า, ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(กราบหมอบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี,

พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้วในพระพุทธเจ้า,

พุทโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระพุทธเจ้า จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น,

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ,

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระพุทธเจ้าในกาลต่อไป.*

๓. ธัมมานุสสติ

(หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรมเป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า,ได้ตรัสไว้ดีแล้ว,

สันทิฏฐิโก, เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตนเอง,

อะกาลิโก, เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ไม่จำกัดกาล,

เอหิปัสสิโก, เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า, ท่านจงมาดูเถิด,

โอปะนะยิโก, เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว,

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ดังนี้.

๔. ธัมมาภิคีติ

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส.)

สวากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย,

พระธรรม เป็นสิ่งที่ประเสริฐเพราะประกอบด้วยคุณ,

คือความที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น,

โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท,

เป็นธรรมอันจำแนกเป็นมรรค ผลปริยัติ และนิพพาน,

ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี,

เป็นธรรมทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรม, จากการตกไปสู่โลกที่ชั่ว,

วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมอันประเสริฐนั้น, อันเป็นเครื่องขจัดเสียซึ่งความมืด,

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระธรรมใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย,

ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สองด้วยเศียรเกล้า,

ธัมมัสสาหัสมิ ทาโส (ทาสี) วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระธรรม, พระธรรมเป็นนายมีอิสระเหนือข้าพเจ้า,

ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระธรรมเป็นเครื่องกำจัดทุกข์,และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า,

ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้แด่พระธรรม,

วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม,ซึ่งความเป็นธรรมดีของพระธรรม,

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระธรรมเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจนี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา, ของพระศาสดา,

ธัมมัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่พระธรรม, ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้,

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า, ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(กราบหมอบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี,

ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้วในพระธรรม,

ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระธรรม จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น,

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระธรรมในการต่อไป.

๕. สังฆานุสสติ

(หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว,

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว,

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรม เป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว,

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด, ปฏิบัติสมควรแล้ว,

ยะทิทัง, ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ,

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ,

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า,

อาหุเนยโย, เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา,

ปาหุเนยโย, เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดได้ต้อนรับ,

ทักขิเณยโย, เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน,

อัญชะลีกะระณีโย, เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี,

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ.

เป็นเนื้อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่าดังนี้.

๖. สังฆาภิคีติ

(หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติ กะโรมะ เส.)

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาทิยุตโต,

พระสงฆ์ที่เกิดโดยพระสัทธรรม, ประกอบด้วยคุณมีความปฏิบัติดีเป็นต้น,

โยฎฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละสังฆะเสฎโฐ,

เป็นหมู่แห่งพระอริยบุคคลอันประเสริฐแปดจำพวก,

สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,

มีกายและจิต อันอาศัยธรรมมีศีลเป็นต้นอันบวร,

วันทามะหัง ตะมะริยานะคะณัง สุสุทธัง,

ข้าพเจ้าไหว้หมู่แห่งพระอริยเจ้าเหล่านั้น,อันบริสุทธิ์ด้วยดี,

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระสงฆ์หมู่ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย,

ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สามด้วยเศียรเหล้า,

สังฆัสสาหัสมิ ทาโส (ทาสี) วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระสงฆ์,พระสงฆ์เป็นนายมีอิสระเหนือข้าพเจ้า,

สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระสงฆ์เป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า,

สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระสงฆ์,

วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่งความปฏิบัติของพระสงฆ์,

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระสงฆ์เป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจนี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา, ของพระศาสดา,

สังฆัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระสงฆ์, ได้ขวนขวายบุญใด ในบัดนี้,

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า,ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(กราบหมอบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี,

สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้วในพระสงฆ์,

สังโฆ ปฏิคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระสงฆ์ จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น,

กาลันตะเร สังวะริตุง วะสังเฆ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระสงฆ์ ในกาลต่อไป.

๗. นมัสการพระอรหันต์ ๘ ทิศ

(หันทะ มะยัง สะระภัญเญนะ พุทธะมังคะละคาถาโย ภะนามะเส)

สัมพุทโธ ทิปะทัง เสฏโฐ นิสินโน เจวะ มัชฌิเม
โกณฑัญโญ ปุพพะภาเค จะ อาคะเณยยะ จะ กัสสะโป
สารีปุตโต จะ ทักขิเณ หะระติเย อุปาลี จะ
ปัจฉิเมปิ จะ อานันโท พายัพเพ จะ คะวัมปะติ
โมคคัลลาโน จะ อุตตะเร อีสาเนปิ จะ ราหุโล
อิเม โข มังคะลา พุทธา สัพเพ อิธะ ปะติฏฐิตา
วันทิตา เต จะ อัมเหหิ สักกาเรหิ จะ ปูชิตา
เอเตสัง อานุภาเวนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ โน.

อิจเจวะมัจจันตะนะมัสสะเนยยัง
นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยังยัง
ปุญญาภิสันทัง วิปุลัง อะลัตถัง
ตัสสานุภาเวนะ หะตันตะราโย.

๘. อตีตปัจจเวกขณปาฐะ

(หันทะ มะยัง อะตีตะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(ข้อว่าด้วยจีวร)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา ยัง จีวะรัง ปะริภุตตัง,

จีวรใด อันเรานุ่งห่มแล้ว, ไม่ทันพิจารณา ในวันนี้,

ตังยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

จีวรนั้น เรานุ่งห่มแล้ว, เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดความร้อน,

ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง แดดและสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉาทะนัตถัง.

และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะ อันให้เกิดความละอาย.

(ข้อว่าด้วยบิณฑบาต)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา โย ปิณฑะปาโต ปะริภุตโต,

บิณฑบาตใดอันเราฉันแล้ว, ไม่ทันพิจารณาในวันนี้,

โส เนวะ ทะวายะ,

บิณฑบาตนั้น เราฉันแล้ว, ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความพลิดเพลินสนุกสนาน,

นะ มะทายะ, ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความเมามันเกิดกำลังพลังทางกาย,

นะ มัณฑะนายะ, ไม่ใช่เป็นไปเพื่อประดับ,

นะ วิภูสะนายะ, ไม่ใช่เป็นไปเพื่อตกแต่ง,

ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา,

แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้,

ยาปะนายะ, เพื่อความเป็นไปได้ของอัตภาพ,

วิหิงสุปะระติยา, เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย

พรัหมะจะริยานุคคะหายะ,

เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติพรหมจรรย์,

อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ,

ด้วยการทำอย่างนี้, เราย่อมระงับเสียได้ซึ่งทุกขเวทนาเก่าคือความหิว,

นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ,

และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น,

ยาตรา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ.

อนึ่ง ความเป็นไปโดยสะดวกแห่งอัตภาพนี้ด้วย, ความเป็นผู้หาโทษมิได้ด้วย. และความเป็นอยู่ โดยผาสุกด้วย, จักมีแก่เรา ดังนี้.

(ข้อว่าด้วยเสนาสนะ)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา ยัง เสนาสะนัง ปะริภุตตัง,

เสนาสนะใด อันเราใช้สอยแล้ว,ไม่ทันพิจารณา ในวันนี้,

ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เสนาสนะนั้น เราใช้สอยแล้ว, เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดความร้อน,

ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจาก เหลือบ ยุง ลม แดด และ สัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง.

เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะพึงมีจากดินฟ้าอากาศ, และเพื่อความเป็นผู้ยินดีอยู่ได้, ในที่หลีกเร้นสำหรับภาวนา.

(ข้อว่าด้วยคลานเภสัช)

อัชชะ มยา อะปัจจะเวกขิตวา โย คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร ปะริภุตโต,

คิลานเภสัชบริขารใด อันเราบริโภคแล้ว, ไม่ทันพิจารณาในวันนี้,

โส ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ,

คิลานเภสัชบริขารนั้น เราบรโภคแล้ว, เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนาอันบังเกิดขึ้นแล้วมีอาพาธต่าง ๆ เป็นมูล,

อัพยาปัชฌะปะระมะตายาติ.

เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียนเป็นอย่างยิ่ง ดังนี้.

๙. กรวดน้ำตอนเย็น

อุททิสสนาธิฏฐานคาถา

(หันทะ มะยัง อุททิสสะนาธิฏฐานะคาถาโย ภะณามะ เส.)

บทที่ ๑

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ,	ด้วยบุญนี้ อุทิศให้
อุปัชฌายา คุณุตตะรา,	อุปัชฌาย์ ผู้เลิศคุณ,
อาจะริยูปะการา จะ,	แลอาจารย์ผู้เกื้อหนุน,
มาตาปิตา จะ ญาตะกา,(ปิยา มะมัง)	ทั้งพ่อแม่ แลปวงญาติ,
สุริโย จันทิมา ราชา,	สูรย์จันทร์แลราชา,
คุณวันตา นะราปิ จะ,	ผู้ทรงคุณ หรือสูงชาติ,
พรัหมะมารา จะ อินทา จะ,	พรหมมาร และอินทราช,
โลกะปาลา จะ เทวะตา,	ทั้งทวยเทพ และโลกบาล,
ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ,	ยมราช มนุษย์มิตร,
มัชฌัตตา เวริกาปิ จะ,	ผู้เป็นกลาง ผู้จ้องผลาญ,
สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ,	ขอให้ เป็นสุขศานติ์
	ทุกทั่วหน้า อย่าทุกข์ทน,
ปุญญานิ ปะกะตานิ เม,	บุญผอง ที่ข้าทำ
	จงช่วยอำนวย ศุภผล,
สุขัง จะ ติวิธัง เทนตุ,	ให้สุข สามอย่างล้น,
ขิปปัง ปาเปถะ โว มะตัง,	ให้ลุถึง นิพพานพลัน.*
อิมินา ปุญญะกัมเมนะ,	ด้วยบุญนี้ ที่เราทำ,

อิมินา อุททิเสนะ จะ,	แลอุทิศ ให้ปวงสัตว์,
ขิปปาหัง สุละเภ เจวะ,	เราพลันได้ ซึ่งการตัด,
ตัณหุปาทานะเฉทะนัง,	ตัวตัณหา อุปาทาน,
เย สันตาเน หินา ธัมมา,	สิ่งชั่ว ในดวงใจ,
ยาวะ นิพพานะโต มะมัง,	กว่าเราจะ ถึงนิพพาน,
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ,	มลายสิ้น จากสันดาน,
ยัตถะ ชาโต ภะเว ภะเว,	ทุก ๆ ภพ ที่เราเกิด,
อุชุจิตตัง สะติปัญญา,	มีจิตตรง และสติ ทั้งปัญญา อันประเสริฐ,
สัลเลโข วิริยัมหินา,	พร้อมทั้งความเพียรเลิศ เป็นเครื่องขูด กิเลสหาย,
มารา ละภันตุ โนกาสัง,	โอกาส อย่าพึงมี แก่หมู่มาร สิ้นทั้งหลาย,
กาตุญจะ วิริเยสุ เม,	เป็นช่อง ประทุษร้าย ทำลายล้าง ความเพียรจม,
พุทธาทิปะวะโร นาโถ,	พระพุทธผู้ บวรนาถ,
ธัมโม นาโถ วะรุตตะโม,	พระธรรมที่ พึ่งอุดม,
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ,	พระปัจเจ กะพุทธสม-
สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง,	ทบพระสงฆ์ ที่พึ่งผยอง,
เตโสตตะมานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพนั้น,
มาโรกาสัง ละภันตุ มา,	ขอหมู่มาร อย่าได้ช่อง,

ทะสะปุญญานุภาเวนะ,	ด้วยเดชบุญ ทั้งสิบป้อง,
มาโรกาสัง ละภันตุ มา.	อย่าเปิดโอาสแก่มาร เทอญ.

๑๐. คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา,	สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์, เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น
อะเวรา โหนตุ ,	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย,
อัพยาปัชฌา โหนตุ,	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีความเบียด เบียนแก่กันและกันเลย,
อะนีฆาโหนตุ,	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจเลย,
สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ.	จงมีความสุขกาย สุขใจ,รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัย อันตรายทั้งหลายทั้งสิ้น เทอญ.

(จบคำทำวัตรเย็น)

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

ภาค ๒

สวดมนต์พิเศษ

๑. พระคาถาชินบัญชร

ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

วัดระฆังโฆสิตาราม กรุงเทพมหานคร

การเริ่มต้นและวิธีสวด

การเริ่มต้นสวดภาวนาให้หาวันดีคือวันพฤหัสบดีเป็นวันเริ่มต้น โดยน้อมนำดอกไม้ ธูปเทียน ถวายบูชาคุณพระศรีรัตนตรัย และดวงพระวิญญาณอันศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าประคุณสมเด็จฯ

ก่อนภาวนาให้ตั้งนะโม ๓ จบ แล้วระลึกถึงพระคุณของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตาราม แล้วกล่าวคำว่า

ปุตตะกาโม ละเภปุตตัง ธะนะกาโม ละเภ ธะนัง
อัตถิ กาเย กายะญายะ เทวานัง ปิยะตัง สุตตะวา
อิติปิโส ภะคะวา ยะมะราชาโน ท้าวเวสสุวัณโณ
มะระณังสุขัง อะระหังสุคะโต นะโมพุทธายะ.

๑. ชะยาสะนากะตา พุทธา เชตะวา มารัง สะวาหะนัง
จะตุสัจจาสะภัง เย ปีวิงสุ นะราสะภา
๒. ตัณหังกะราทะโย พุทธ อัฎฐะวีสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา.
๓. สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะคุณากะโร.
๔. หะทะเย เม อะนุรุทโธ สารีปุตโต จะ ทักขิโณ
โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัสมิง โมคคัลลาโน จะ วามะเก.
๕. ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานันทะราหุโล
กัสสะโป จะ มะหานาโม อุภาสุง วามะโสตะเก.
๖. เกสันเต ปิฏฐิภาคัสมิง สุริโย วะ ปะภังกะโร
นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิโต มุนิปุงคะโว.
๗. กุมาระกัสสะโป เถโร มะเหสี จิตตะวาทะโก
โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง ปะติฏฐาสิ คุณากะโร
๘. ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาลี นันทะสีวะลี
เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา นะลาเฏ ติละกา มะมะ.
๙. เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา
เอเตสีติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา
ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังเคสุ สัณฐิตา.
๑๐. ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมาละกัง.

๑๑. ขันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฏิยะสุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะสัณฐิตา.

๑๒. ชินา นานา วะระสังยุตตา สัตตัปปาการะลังกะตา
วาตะปิตตาทิสัญชาตา พาหิรัชฌัตตุปัททะวา.

๑๓. อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะปัญชะเร.

๑๔. ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะหีตะเล
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปุริสาสะภา.

๑๕. อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข
ชินานุภาเวนะ ชิตูปัททะโว
ธัมมานุภาเวนะ ชิตาระสังโฆ
สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย
สัทธัมมานุภานุภาวะปาลิโต จะรามิ ชินะปัญชะเรติ.

๒. อนุโมทนารัมภคาถา

ยะถา วาริวะหา ปูรา ปะริปูเรนติ สาคะรัง,

ห้วงน้ำที่เต็มย่อมยังสมุทรสาคร,ให้บริบูรณ์ได้ฉันใด,

เอวะเมวะ อิโต ทินนัง เปตานัง อุปะกัปปะติ,

ทานที่ท่านอุทิศให้แล้วแต่โลกนี้,ย่อมสำเร็จ ประโยชน์แก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้วได้ ฉันนั้น,

อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง,

ขออิฏฐผลที่ท่านปรารถนาแล้วตั้งใจแล้ว,

ขิปปะเมวะ สะมิชฌะตุ,
จงสำเร็จโดยฉับพลัน,
สัพเพ ปูเรนตุ สังกัปปา,
ขอความดำริ ทั้งปวงจงเต็มที่,
จันโท ปัณณะระโส ยะถา,
เหมือนพระจันทร์วันเพ็ญ,
มะณะ โชติระโส ยะถา.
เหมือนแก้วมณีอันสว่างไสวควรยินดี.

๓. สามัญญานุโมทนาคาถา

สัพพีติโย วิวัชชันตุ, ความจัญไรทั้งปวง จงบำราศไป,
สัพพะโรโค วินัสสะตุ, โรคทั้งปวงของท่าน จงหาย,
มา เต ภะวัตวันตะราโย, อันตรายอย่ามีแก่ท่าน,
สุขี ทีฆายุโก ภะวะ, ท่านจงเป็นผู้มีความสุขมีอายุยืน,
อะภิวาทะนะนสีลิสสะ, นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน,
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ, อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง.

ธรรมสี่ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ , ย่อมเจริญแก่บุคคลผู้มีปกติไหว้กราบ, มีปกติอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่เป็นนิตย์.

๔. มงคลจักรวาฬน้อย

สัพพะพุทธานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง,
สัพพะธัมมานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง,
สัพพะสังฆานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง,
พุทธะระตะนัง ธัมมะระตะนัง สังฆะระตะนัง, ติณณ.ระตะนานัง อานุภาเวน,	ด้วยอานุภาพแห่งรตนสาม คือ พระพุทธรตนะ, พระธรรมรตนะ, พระสังฆรตนะ,
จะตุราสีติสะหัสสะธัมมักขันธานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมขันธ์แปดหมื่นสี่พัน,
ปิฏะกัตตะยานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระไตรปิฎก,
ชะนาสาวะกานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระสาวกของพระชินเจ้า,
สัพเพ เต โรคา,	สรรพโรคทั้งหลายของท่าน,
สัพเพ เต ภะยา,	สรรพภัยทั้งหลายของท่าน,
สัพเพ เต อันตะรายา,	สรรพอันตรายทั้งหลายของท่าน,
สัพเพ เต อุปัททะวา,	สรรพอุปัทวะทั้งหลายของท่าน,
สัพเพ เต ทุนนิมิตตา,	สรรพนิมิตร้ายทั้งหลายของท่าน,
สัพเพ เต อะวะมังคะลา,	สรรพอวมงคลทั้งหลายของท่าน,
วินัสสันตุ,	จงพินาศไป,
อาวุวัฑฒะโก,	ความเจริญอายุ,

ธะนะวัฑฒะโก,	ความเจริญทรัพย์,
สิริวัฑฒะโก,	ความเจริญศิริ,
ยะสะวัฑฒะโก,	ความเจริญยศ,
พะละวัฑฒะโก,	ความเจริญกำลัง,
วัณณะวัฑฒะโก,	ความเจริญวรรณะ,
สุขะวัฑฒะโก,	ความเจริญสุข,
โหตุ สัพพะทา,	จงมีแก่ท่านในกาลทั้งปวง,
ทุกขะโรคะภะยา เวรา,	ทุกข์โรคภัย และเวรทั้งหลาย,
โสกา สัตตุจุปัททะวา,	ความโสกศัตรูและอุปัทวะทั้งหลาย,
อะเนกา อันตะรายาปิ	ทั้งอันตรายทั้งหลายเป็นอเนก,
วินัสสันตุ จะ เตชะสา,	จงพินาศไปด้วยเดช,
ชะยะสิทธิ ธะนัง ลาภัง,	ความชำนะความสำเร็จทรัพย์ลาภ,
โสตถิ ภาคยัง สุขัง พะลัง,	ความสวัสดี ความมีโชค ความสุขกำลัง,
สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ,	ศิริอายุแลวรรณะ,
โภคัง วัฑฒี จะ จะยะวา,	โภคะความเจริญ แลความเป็นผู้มียศ,
สะตะวัสสา จะ อายุ จะ,	แลอายุยืนร้อยปี,
ชีวะสิทธี ภะวันตุ เต.	แลความสำเร็จกิจในความเป็นอยู่จงมีแก่ท่าน.
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง,	ขอสรรพมงคล จงมีแก่ท่าน,
รักขันตุ สัพพะเทวะตา,	ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน,
สัพพะพุทธานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง,

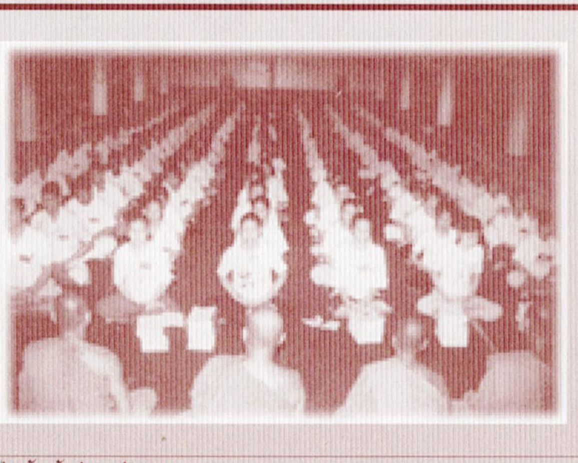
สัพพะธัมมานุภาเวนะ,	**ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง,**
สัพพะสังฆานุภาเวนะ,	**ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง,**
สะทา โสตถี ภะวันตุ เต,	**ขอความสวัสดีทั้งหลาย, จงมีแก่ท่านทุกเมื่อเทอญ.**

คาถาน้ำมนต์ให้ขายของดี

พุทธัง	พะหูชะนานัง
เอหิ จิตตัง	เอหิ มะนุสสานัง
เอหิ ลาภัง	เอหิ เมตตา
ชมภูทีเป	มะนุสสานัง

อิตถิโย ปุริโส จิตตัง พันธัง เอหิ.

คาถานี้ สวดภาวนาทำน้ำมนต์ ประพรมสิ่งของที่ขาย ขายดีนักแล.

พิธีขอขมาโทษบิดามารดา

กุลบุตรผู้พร้อมที่จะบรรพชา ปลงผมแล้ว แต่งตัวให้เรียบร้อย เข้าไปหาพระอุปัชฌาย์ นั่งต่อหน้าพระประธาน กล่าวคำกราบพระรัตนตรัยเป็นทำนองสรภัญญะ ดังนี้

กลอนถวายดอกไม้ธูปเทียน

มาลาดวงดอกไม้ มาลาดวงดอกไม้ มาตั้งไว้เพื่อบูชา
ขอบูชาคุณพระพุทธ ขอบูชาคุณพระพุทธ ผู้เพิ่มตรัสรู้มา
ขอบูชาคุณพระธรรม ขอบูชาคุณพระธรรม ผู้น้อมนำคำสอนมา
ขอบูชาคุณพระสงฆ์ ขอบูชาคุณพระสงฆ์ ผู้ดำรงธรรมวินัยฯ

บทสรภัญญะกราบพระรัตนตรัย

กราบลงครั้งที่หนึ่ง	(กราบ)
ระลึกถึงคุณพระพุทธ	(ซ้ำทั้งสองบท)
กราบลงครั้งที่สอง	(กราบ)
เอาใจปองต่อพระธรรม	(ซ้ำทั้งสองบท)
กราบลงครั้งที่สาม	(กราบ)
เอาใจงามต่อพระสงฆ์	(ซ้ำทั้งสองบท)
กราบลงครบสามครั้ง	
แล้วก็นั่งประนมมือ	(ซ้ำทั้งสองบท)

เมื่อกล่าวคำกราบพระรัตนตรัยแล้ว ให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองนั่งข้างหน้าของกุลบุตรผู้ที่จะบรรพชากุลบุตรที่จะบรรพชาเตรียมเครื่องสักการะวางไว้ทางด้านซ้ายมือของตัวเอง กล่าวคำไหว้พระคุณของบิดามารดาเป็นทำนองสรภัญญะ ดังนี้

บทสรภัญญะกราบไหว้พระคุณของบิดามารดา

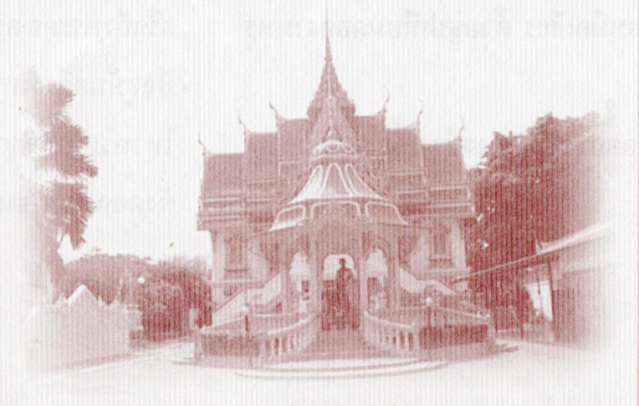
ข้าขอกราบไหว้คุณ	พระมารดาและบิดา
เลี้ยงลูกเฝ้ารักษา	แต่ก่อนมาจึงเป็นคน (ซ้ำ)
แสนยากลำบากกาย	ไม่คิดยากลำบากตน
ในใจให้กังวล	อยู่ด้วยลูกทุกเวลา (ซ้ำ)
ยามกินถ้าลูกร้อง	ก็ต้องวาวิ่งมาหา
ยามนอนไม่เต็มตา	พอลูกร้องก็ต้องดู (ซ้ำ)
ตัวเรือดยุงไรมด	พอลูกร้องก็ต้องดู
อดกินอดนอนสู้	ทนลำบากหนักไม่เบา (ซ้ำ)
คุณพ่อแม่มากนัก	เปรียบน้ำหนักยิ่งภูเขา
แผ่นดินทั้งหมดเอา	เปรียบคุณท่านไม่เท่าทัน (ซ้ำ)
เหลือที่จะแทนคุณ	ของท่านนั้นใหญ่อนันต์
เว้นไว้แต่เรียนธรรม	เอามาสอนพอผ่อนบุญ (ซ้ำ)
นั้นแหละจังนับได้	ว่าสนองซึ่งคุณนา
ใช้ข้าวที่ป้อนมา	และน้ำนมที่ดื่มกิน (ซ้ำ)
แทนคุณประการอื่น	ร้อยพันหมื่นเป็นอาจิณ
อย่างใดก็ไม่สิ้น	พระคุณนั้นอนันต์เอย (ซ้ำ)

ครั้นกราบไหว้พระคุณของบิดามารดาเสร็จ ให้กุลบุตรผู้จะบรรพชา ยกเครื่องสักการะที่เตรียมไว้ขึ้นอยู่ระหว่างหน้าอกด้วยมือทั้งสองแล้วกล่าวคำขอขมาโทษต่อท่านเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของตนที่อาจเคยล่วงเกินทั้งกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม โดยกล่าวขอขมาโทษเป็นทำนองสรภัญญะ ดังนี้

บทสรภัญญะขอขมาโทษต่อบิดามารดา

ธูปเทียนพานดอกไม้ ยกขึ้นไว้เพื่อขอขมา
กรรมใดลูกเคยทำ เลวระยำหยาบต่ำช้า
กรรมนั้นกายวาจา เจตนาทำผิดไป
ต่อไปไม่ทำอีกแล้ว ตั้งใจแน่วเพื่อศาสนา
แทนคุณบิดามารดา ลูกขอลาบวชแทนคุณ
ลาแล้วลูกขอลา สู่ร่มผ้ากาสาวพัสตร์
ขอพระคุณพ่อคุณแม่ โปรดได้แผ่ใจการุณย์
อบรมบ่มนิสัย ฝึกกายใจให้ดีงาม
ทำตามพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นำให้ทำดี.

เมื่อกล่าวจบมอบเครื่องสักการะให้บิดามารดา หรือผู้ปกครอง ก้มหัวกราบลงระหว่างตักของท่านรับคำสั่งสอนของท่าน เป็นอันเสร็จพิธีการขอขมาโทษต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครอง.

กลอนสวดในวันไหว้ครู

สรวมชีพสวัสดิ์พร้อม จะขอน้อมคุณาจารย์ (ซ้ำ) ณ วันคุรุธัม พฤหัสบดีดล
ปฐมบรมปราชญ์ ผู้จัดศาสตร์แต่ปางหน สัพพสัตว์ทั่วทุกคน
กราบ ขอเกื้อการุณย์ท่าน
เทพทั้งให้ห่างตก วิปโยคทกุข์เกษมศาสติ์ สาวกพระสงฆ์ท่าน
ก็นับ เนื่องครูอาจารย์
บิดาและมาตา ก็นับว่า เป็นมูลฐาน สั่งสอนมาก่อนกาล
ลูกกระทั่งเจริญวัย
แม้นทุกข์ก็ทุกข์ด้วย พระคุณช่วยจนตักษัย หรือรอบโลกทั้งภพใด
บ่อาจอ้างเทียมทัน
พระคุณครูอาจารย์ สั่งสอนสาส่นตามวิชาสรร สั่งสมคุณธรรม
และกระบวนการทำกิน
ศึกษาอนามัย กำจัดให้โรคาสิ้น ห่วงศิษย์เป็นอาจิณ
จึงซาบซึ้งพระคุณครู
จบหัตถ์ขึ้นเหนือเศียร ด้วยธูปเทียนดอกงามหรู ตรึกถึงพระคุณครู
ปัจจุบันอดีตกาล
หญ้าแพรกดอกมะเขือ จงช่วงเอื้อให้แตกฉาน ไหวพริบปรีชาญาณ
ดังดอกเข็มบูชาครู

กลอนจริยธรรม ๗ ประการ ของอาจารย์

จำเรียงถ้อยร้อยกาลแด่อาจารย์เชี่ยวชาญสอน พระคุณอันสุนทร
เอื้ออาทรด้วยกายใจ

รุ่งรักสลักจิตให้แก่ศิษย์อดิษัย เปรียบเป็นเช่นโพธิ์ไทร
ให้ร่มเงาเหล่านกกา

ความรู้ครูล้ำเลิศคุณครูเปิดให้ปุจฉา สอนศิษย์จิตเมตตา
ดังคงคาและสาคร

คุณครูผู้หนักแน่นประหนึ่งแม้นศิลาขอน เที่ยงธรรมดังจันทร
โคจรรอบครอบจักรวาล

สั่งสอนป้อนความรู้ศิษย์ทุกผู้พึงกล่าวขาน เลิศล้ำฉันทนาการ
กระบวนสารสื่อแยบยล

คุณครูผู้ใจกว้างยึดแนวทางแห่งเหตุผล ลำเอียงเยี่ยงทรชน
ฉ้อฉลเคือง บ่ พึงมี

ครูหวังและตั้งจิตเฝ้าสาธิตคิดหาสรร แด่ศิษย์ทุกสิ่งอัน
หวังปลูกปั้นกันภัยพาน

แนะนำสั่งศิษย์ทั่วละวางชั่วมั่วสงสาร กอปรกิจนิจการ
ละเกียจคร้านงานหนักเบา

ท่านเป็นเช่นครูแท้เปลี่ยนพ่ายแพ้แก้โง่เขลา ส่องสว่างหนทางเรา
เนาเนืองสุขทุกคืนวัน

กราบกรานอาจารย์ข้า ทุกแหล่งหล้าข้าใฝ่ฝัน รำลึกคุณอนันต์
ปลูกปั้นศิษย์นิจรันดร์.

กลอนค่านิยมพื้นฐาน ๕ ประการ

ปวงข้าขอกล่าวกลอนเป็นคำสอนคุณธรรม ปฏิบัติเพื่อน้อมนำ
เป็นประจำในตัวเรา

ทุกผู้จักอยู่รอดก็ด้วยปลอดความโง่เขลา ยึดค่านิยมเอง
จำเพาะเราที่ดีงาม

ข้อหนึ่งต้องพึ่งตนอย่าดิ้นรนหาสงสาร อุตสาหะพยายาม
รับผิดชอบเป็นกอบคำ

ข้อสองต้องประหยัดมัธยัสถ์และเก็บงำ อย่าจ่ายจนยียำ
เป็นเปลือยเปล่าไม่เข้ากาล

ข้อสามจัดงานยิ่งเมื่อเรากลิ้งเกรงขึ้นศาล เคารพกฎหมายปาน
ประหนึ่งว่าชีวาตน

ข้อสี่มีศรัทธาศาสนาอย่าสับสน คุณธรรมประจำตน
เป็นหลักไว้ให้ทำตาม

ข้อห้าบูชาชาติศาสน์กษัตริย์อย่าหยาบหยาม จงรับความดีงาม
หน่อกษัตริย์เป็นฉัตรชัย

ค่านิยมนี้สมชื่อจงยึดถือและเลื่อมใส สำคัญอยู่ที่ใจ
ทบทวนให้กระทำตาม.

วิธีบรรพชาแบบอุกาสะแบบมหานิกาย

กุลบุตรผู้บรรพชา รับผ้าไตรจากผู้ปกครองแล้ว พึงเข้าไปหาพระอุปัชฌาย์ มอบผ้าไตรแด่ท่าน กราบ ๓ ครั้ง เมื่อรับผ้าไตรจากพระอุปัชฌาย์มาแล้ว พึงเปล่งวาจาขอบรรพชา ดังนี้

อุกาสะ วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ภันเต, มะยา กะตัง ปุญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง, สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง, ทาตัพพัง สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ.

อุกาสะ การุญญัง กัตวา, ปัพพัชชัง เทถะ เม ภันเต,

อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ.

สัพพะทุกขะ, นิสสะระณะนิพพานะ, สัจฉิกะระณัตถายะ, อิมัง กาสาวัง คะเหตวา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเตล อะนุกัมปัง อุปาทายะ,

(ตั้งแต่ สัพพะทุกขะ - อุปาทายะ ว่า ๓ หน)

จากนั้น พระอุปัชฌายะ รับผ้าไตรจีวรแล้วว่าต่อไปว่า

สัพพะทุกขะ, นิสสะระณะนิพพานะ, สัจฉิกะระณัตถายะ, เอตัง กาสาวัง ทัตวา, ปัพพาเชถะ, มัง ภันเตล อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

(ตั้งแต่ สัพพะทุกขะ – อุปาทายะ ว่า ๓ หน)

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌาย์ให้โอวาทและบอก **ตะจะปัญจะกะกัมมัฏฐาน** ให้ว่าตามไปทีละบท โดยอนุโลม และปฏิโลม ดังนี้

เกสา โลมา นะขา ทันตา ตะโจ *(อนุโลม)*

ตะโจ ทันตา นะขา โลมา เกสา *(ปฏิโลม)*

พระอุปัชฌาย์ชักอังสะออกจากไตรสวมให้แล้ว สั่งให้ออกไปครองผ้าตามระเบียบ เสร็จแล้วเข้าไปหาท่านกราบลง ๓ ครั้ง ประนมมือเปล่งวาจาขอสรณะและศีล ดังนี้

อุกาสะ วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ภันเต, มะยา กะตัง ปุญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง, สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง ทาตัพพัง, สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ.

อุกาสะ การุญญัง กัตวา, ติสะระเณนะ สะหะ, สีลานิ เทถะ เม ภันเต.

อะหัง ภันเต, สะระณะสีลัง ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, สะระณะสีลัง ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, สะระณะสีลัง ยาจามิ

ลำดับนั้น พระอุปัชฌาย์กล่าวคำนมัสการนำให้ผู้มุ่งบรรพชาว่าตามไปดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ. *(ว่า ๓ หน)*

แต่นั้นท่านจะสั่งด้วยคำว่า **เอวัง วะเทหิ** หรือ **ยะมะหัง วะทามิ ตัง วะเทหิ** พึงรับว่า **อามะ ภันเต** ครั้นแล้วท่านจะว่านำให้เปล่งวาจาว่าตามดังต่อไปนี้

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.

เมื่อจบแล้วท่านบอกว่า **ติสะระณะคะมะณัง นิฏฐิตัง** พึงรับว่า **อามะ ภันเต** ลำดับนั้นพระอุปัชฌาย์จะบอกให้รู้ว่า การบรรพชาสามเณรสำเร็จด้วยสรณคมน์เพียงเท่านี้ จากนั้น จึงสมาทานสิกขาบท ๑๐ ประการ ว่าตามท่านต่อไป ดังนี้:-

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๓. อะพรัหมะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๖. วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๗. นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๘. มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี สิกขา ปะทัง สะมาทิยามิ
๙. อุจจาสะยะนะ มะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๑๐. ชาตะรูปะระชะตะปะฏิคคะหะณา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ อิมานิ ทะสะ สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ.

(ข้อ อิมานิ นี้ ว่า ๓ หนแล้วกราบ ๑ ครั้ง) เปล่งวาจาว่า

วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ภันเต, มะยา กะตัง ปุญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง, สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง ทาตัพพัง, สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ.

เสร็จแล้วกราบ ๓ ครั้ง

วิธีบรรพชาเอสาหังแบบธรรมยุติกนิกาย

กุลบุตรผู้มีศรัทธามุ่งบรรพชา อุปสมบท พึงรับผ้าไตรอุ้มประนมมือเข้าไปในสังฆสันนิบาต วางผ้าไตรไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายพระอุปัชฌาย์ แล้วกราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง แล้วนั่งคุกเข่าอุ้มผ้าไตรประนมมือยืนขึ้นเปล่งวาจาถึงสรณะและขอบรรพชา ดังนี้

เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสัญฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภะคะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง,ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง.

ทุติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสัญฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ

ภะคะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง,ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง.

ตะติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสัญฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภะคะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง,ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง.

อะหัง ภันเต , ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ, คะเหตวา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพชัชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ

วัตถานิ,คะเหตวา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ, คะเหตวา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

ถ้าบวชเป็นสามเณร ยกคำว่า **ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง** ออกเสีย

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌาย์รับเอาผ้าไตรจากผู้มุ่งบรรพชาวางไว้ตรงหน้าตัก แล้วกล่าวสอนถึงพระรัตนตรัยเป็นต้น และบอก **ตะจะปัญจะกะกัมมัฏฐาน** ให้ว่าตามไปทีละบท โดยอนุโลมและปฏิโลม ดังนี้

เกสา โลมา นะขา ทันตา ตะโจ. (อนุโลม)

ตะโจ ทันตา นะขา โลมา เกสา. (ปฏิโลม)

ครั้นสอนแล้วพระอุปัชฌาย์ชักอังสะออกจากไตรสวมให้แล้วสั่งให้ออกไปครองไตรจีวรตามระเบียบ ครั้นเสร็จแล้วเข้าไปหาพระอาจารย์ รับเครื่องสักการะถวายท่านแล้วกราบ ๓ หน ประนมมือเปล่งวาจาขอสรณะและศีล ดังนี้

อะหัง ภันเต, สะระณะสีลัง ยาจามิ.

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, สะระณังสีลัง ยาจามิ.

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, สะระณังสีลัง ยาจามิ.

ลำดับนั้น พระอาจารย์กล่าวคำนมัสการนำให้ผู้มุ่งบรรพชาว่าตามไปดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ. *(ว่า ๓ หน)*

แต่นั้น ท่านจะสั่งด้วยคำว่า **เอวัง วะเทหิ.** หรือ **ยะมะหัง วะทามิ ตัง วะเทหิ.** พึงรับว่า **อามะ ภันเต.** ครั้นแล้วท่านนำให้เปล่งวาจาสรณคมน์ พึงว่าตามไปทีละพากย์ ดังนี้

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.

เมื่อจบแล้ว ท่านบอกว่า **ติสะระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง.** พึงรับว่า **อามะ ภันเต.** ลำดับนั้นพระอาจารย์จะบอกให้รู้ว่าการบรรพชาเป็นสามเณรสำเร็จด้วยสรณคมน์เพียงเท่านี้ ที่นั้นพึงสมาทานสิกขาบท ๑๐ ประการ ว่าตามท่านไปดังนี้

๑. **ปาณาติปาตา เวระมะณี .**

๒. **อะทินนาทานา เวระมะณี.**

๓. **อะพรัหมะจะริยา เวระมะณี.**

๔. **มุสาวาทา เวระมะณี.**

๕. **สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี.**

๖. วิกาละโภชะนา เวระมะณี.

๗. นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา เวระมะณี.

๘. มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี.

๙. อุจจาสะยะนะ มะหาสะยะนา เวระมะณี.

๑๐. ชาตะรูปะระชะตะปะฏิคคะหะณา เวระมะณี.

อิมานิ ทะสะ สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ.

(ว่า ๓ หน)

คำแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

เอเต มะยัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง, สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ, สังฆัญจะ, พุทธมามะโกติ, มัง สังโฆ ธาเรตุ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอถึงพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น แม้ปรินิพพานไปนานแล้ว ทั้งพระธรรม และพระสงฆ์ เป็นสรณะที่ระลึกนับถือขอพระสงฆ์จงจำข้าพเจ้าไว้ว่า เป็นพุทธมามกะ ผู้รับเอาพระพุทธเจ้าเป็นของตน คือ ผู้นับถือพระพุทธเจ้า.

ภาคพิธีกรรม

ระเบียบปฏิบัติในบุญพิธี

การเตรียมในบุญพิธี

นิมนต์พระ คือการนัดหมายพระภิกษุสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ ควรนิมนต์ท่านให้เป็นกิจลักษณะโดยการวางฎีกาเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าอย่างน้อย ๗ วัน บอกให้ชัดเจนว่า ในวันเวลาไหน สถานที่ใด มีบาตร– ปิ่นโต หรือไม่ และมีรถรับ –ส่ง ด้วยหรือไม่ ตัวอย่างฎีกา ดังนี้

ขออาราธนาพระคุณเจ้า **"เจริญพระพุทธมนต์"** (สำหรับงานมงคล) หรือ **"สวดพระพุทธมนต์"** (สำหรับงานอวมงคล)

ในงาน...

.ที่บ้านเลขที่............ถนน............................แขวง(ตำบล)..............................

เขต(อำเภอ)..จังหวัด...

และรับภัตตาหารเช้าหรือเพล).....

กำหนดวันที่.........เดือน.........................พ.ศ............เวลา.....................

ขอได้โปรดอนุเคราะห์ตามนี้

(ลงชื่อ)...

ผู้อาราธนา

ถ้ามีรถ(หรือ) รับ – ส่ง หรือมีบาตร – ปิ่นโต ก็บอกหมายเหตุไว้ท้ายฎีกา มีบาตร – ปิ่นโต มีรถ รับ – ส่ง การนิมนต์พระ–สงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ในงานมงคลนิยมนิมนต์ ๕, ๙ หรือ ๑๐ รูป แต่ถ้าเป็นงานอวมงคล นิยม ๗ หรือ ๑๐ สุดแต่กำลังของเจ้าภาพหรือสถานที่

คำอาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

คำสมาทานศีล ๕

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

๓. กาเมสุ มิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

คำอาราธนาศีล ๘

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ.

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ.

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ.

คำอาราธนาพระปริตร

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะทุกขะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะภะยะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะโรคะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง.

คำแปล

ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจงสวดพระปริตรอันเป็นมงคล เพื่อป้องกันความวิบัติ เพื่อยังสมบัติทั้งปวงให้สำเร็จ เพื่อให้ทุกข์ทั้งปวงพินาศไป

ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจงสวดพระปริตรอันเป็นมงคล เพื่อป้องกันความวิบัติ เพื่อยังสมบัติทั้งปวงให้สำเร็จ เพื่อให้ภัยทั้งปวงพินาศไป

ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจงสวดพระปริตรอันเป็นมงคล เพื่อป้องกันความวิบัติ เพื่อยังสมบัติทั้งปวงให้สำเร็จ เพื่อให้โรคทั้งปวงพินาศไป.

คำอาราธนาธรรม

พรัหมา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ
กัตอัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ
สันตีธะ สัตตาปปะระชักขะชาติกา
เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง.

คำแปล

ท้าวสหัมบดีผู้เป็นอธิบดีของโลก ได้ประนมหัตถ์นมัสการกราบทูลวิงวอนสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้ประเสริฐว่าสัตว์ทั้งหลายที่มีธุลี คือกิเลสในดวงตาเบาบางยังมีอยู่ในโลกนี้ ขอพระองค์จงทรงแสดงพระธรรมอนุเคราะห์หมู่สัตว์นี้เถิด.

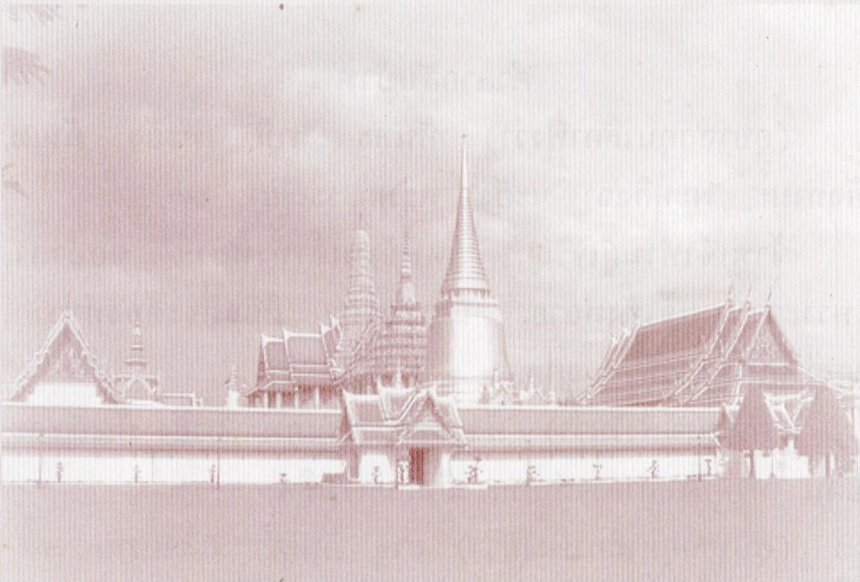
คำบวชชีพราหมณ์

(ว่านะโม ๓ หน)

เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ, ภิกขุสังฆัญจะ, ปัพพัชชัง, มัง ภันเต, สังโฆ ธาเรตุ, อัชชะตัคเค, ปาณุเปตัง, สะระณัง คะตัง.

คำแปล

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ, ข้าพเจ้าขอถึงสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า, แม้เสด็จดับขันธปรินิพพานนานแล้ว, กับทั้งพระธรรมและพระสงฆ์, ว่าเป็นสรณะที่พึ่งที่ระลึก, ขอพระสงฆ์จงจำข้าพเจ้าไว้ว่า, เป็นผู้บวชในพระธรรมวินัย, ผู้ถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ, ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปเทอญ.

คำลาสิกขาชีพราหมณ์

(ว่านะโม ๓ หน)

ปัณฑะรังคะปัพพะชิตะอัฏฐะสิกขาปะทานิ ปัจจักขามิ, คิหีติ มัง ธาเรถะ.

คำแปล

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ, ข้าพเจ้าขอลาสิกขาบททั้ง ๘, จากนักบวชผู้นุ่งขาว ห่มขาว, ขอท่านทั้งหลายจงจำข้าพเจ้าไว้ว่า, เป็นคฤหัสถ์ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

คำลากลับบ้าน

(อุบาสกอุบาสิกาพึงว่า) **หันทะ ทานิ, มะยัง ภันเต, คัจฉามะ, พะหุกิจจา มะยัง, พะหุกะระณียา.**

ข้าพเจ้าท่านผู้เจริญ, บัดนี้ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขออำลา, เพราะว่าข้าพเจ้าทั้งหลาย, มีธุระมาก, มีกิจที่จะต้องทำมาก. ขอท่านทั้งหลายพึงอนุญาต.

(พระสงฆ์พึงรับว่า) **ยัสสะทานิ ตุมเห กาลัง มัญญะถะ.** บัดนี้ ท่านทั้งหลายจงสำคัญกาลอันสมควรเถิด.

(อุบาสกอุบาสิกาพึงรับว่า) **สาธุ ภันเต.** แล้วกราบ ๓ ครั้ง.

วิธีปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยสังเขป

วิปัสสนากรรมฐาน แปลว่า กรรมฐานเป็นอุบายทำใจให้เกิดปัญญารู้แจ้งเห็นจริงตามความเป็นจริง คือเป็นปัจจุบัน รูป นาม พระไตรลักษณ์ มรรค ผล นิพพาน

วิธีสมาทานพระกรรมฐาน (ขึ้นครู)

คำถวายตัวแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า

(ว่า นะโม ๓ หน)

"อิมาหัง ภะคะวา อัตตะภาวัง ตุมหากัง ปะริจจะชามิ"

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายอัตภาพชีวิตนี้ แด่พระองค์

คำถวายตัวแด่พระอาจารย์

"อิมาหัง อาจริยะ อัตตะภาวัง ตุมหากัง ปะริจจะชามิ"

ข้าแต่พระอาจารย์ ข้าพเจ้าขอกายถวายอัตภาพชีวิตนี้ แด่ท่านอาจารย์

คำขอพระกรรมฐาน

"นิพพานัสสะ เม ภันเต สัจฉิกะระณัตถายะ กัมมัฏฐานัง เทหิ"

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอท่านจงให้ซึ่งพระกรรมฐาน แก่ข้าพเจ้า เพื่อกระทำให้แจ้งซึ่งมรรค ผล พระนิพพาน ณ โอกาสต่อไปนี้.

"อิมายะ ธัมมานุธัมมะปะฏิปัตติยา ระตะนัตตะยัง ปูเชมิ"

ข้าพเจ้าขอบูชาพระรัตนตรัยด้วยการปฏิบัติธรรมตามสมควรแก่ธรรมนี้และด้วยสัจวาจาที่ได้กล่าวอ้างมานี้ ขอให้ข้าพเจ้าได้สำเร็จผลสมความปรารถนาในเวลาอันไม่ช้าด้วยเทอญ.

คำสมาทานพระกรรมฐาน

อุกาสะ อุกาสะ ณ โอกาสบัดนี้ ข้าพเจ้าขอสมาทานซึ่งพระกรรมฐาน ที่พระพุทธเจ้า ทรงบัญญัติไว้ดีแล้ว ขอขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ และวิปัสสนาญาณ จงบังเกิดขึ้นในขันธสันดาน ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะตั้งสติกำหนดไว้ ที่ลมหายใจเข้าออก หายใจเข้าก็กำหนดรู้ หายใจออกก็กำหนดรู้ สามครั้งถึงเจ็ดครั้ง ร้อยครั้งพันครั้ง ด้วยความไม่ประมาท ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปเทอญ.

การเดินจงกรม

เวลาเดินให้ทอดสายตาไปประมาณ ๔ ศอก สติจับอยู่ที่เท้าเดินช้า เวลายกเท้าขวาภาวนาว่า **ขวาย่างหนอ** ขณะที่ใจนึกว่า **ขวา** ต้องยกเท้าขวาขึ้นทันที เท้าที่ยกกับใจนึกต้องให้พร้อมกัน ขณะว่า **ย่าง** ต้องเคลื่อนเท้าไปพร้อมกัน ขณะว่า **หนอ** เท้าต้องลงถึงพร้อมกัน เวลายกเท้าซ้ายก็เหมือนกัน ภาวนาว่า...ซ้ายย่างหนอ ปฏิบัติเหมือนกันกับขวาย่างหนอ

ส้นเท้า กับ **ปลายเท้า** ห่างกันประมาณคืบหนึ่งเป็นอย่างมาก เมื่อเดินสุดเสื่อ หรือสุดถนนหรือสุดสถานที่ให้เอาเท้าเคียง

กันแล้วหยุดยืนภาวนาว่า **ยืนหนอ ยืนหนอ ยืนหนอ** ช้า ๆ สัก ๓ ครั้ง หรือ ๔ ครั้ง ขณะนั้นให้สติอยู่ที่ร่างกายอย่าให้ออกไปนอกร่างกายแล้วกลับ จะกลับข้างซ้ายหรือข้างขวาก็ได้ เวลากลับส้นเท้าอยู่กับพื้นยกปลายเท้าข้างที่จะกลับแล้วภาวนาว่า **กลับหนอ** พร้อมกันกับหมุนเท้าไป ส่วนเท้าอีกข้างหนึ่งให้ยกขึ้นแล้วหมุนไปตาม โดยภาวนาว่า **กลับหนอ ๆ** เช่นเดียวกัน ให้หมุนเวียนไปอย่างนี้ จนกว่าจะได้ที่ ที่ตนต้องการ และยืนภาวนาว่า **ยืนหนอ ยืนหนอ ยืนหนอ** ๓ ครั้ง หรือ ๔ ครั้ง แล้วเดินจงกรม ขวาย่างหนอ ซ้ายย่างหนอ ต่อไป

ให้เดินกลับไปกลับมาอยู่อย่างนี้ พอสมควรแก่เวลา.

การนั่งสมาธิ

ให้เตรียมจัดอาสนะสำหรับนั่งไว้ก่อนเวลานั่งให้ค่อย ๆ ย่อตัวลงพร้อมกับภาวนา ว่า นั่งหนอ ๆ ให้ภาวนาอย่างนี้เรื่อยไปจนกว่าจะนั่งเสร็จเรียบร้อย

วิธีนั่งนั้น ให้นั่ง ***ขัดสมาธิ*** คือขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ตั้งตัวให้ตรงแต่จะนั่งพับเพียบก็ได้

เมื่อนั่งเรียบร้อยแล้วให้หลับตา เอาสติมาจับอยู่ที่ท้อง ***พองยุบ*** เวลาหายใจเข้าท้องพอง ให้ภาวนาว่า ***พองหนอ*** ใจที่นึกกับท้องที่พองต้องให้ทันกันอย่าให้ก่อนหรือหลังกัน เวลาหายใจออกท้องยุบ ให้ภาวนาว่า ***ยุบหนอ*** ใจที่นึกถึงท้องที่ยุบต้องให้ทันกันอย่าให้ก่อนหรือหลังกัน

ข้อสำคัญ ให้สติจับอยู่ที่อาการพองยุบเท่านั้น อย่าให้ดูลมที่จมูก และอย่าตะเบ็งท้อง ให้นั่งภาวนาอย่างนี้ตลอดไป อย่างน้อยประมาณ ๓๐ นาที อย่างมากประมาณ ๑ ชั่วโมง

เวลานอน ให้ค่อย ๆ เอนลง พร้อมกับภาวนาตามไปว่า **นอนหนอ นอนหนอ** จนกว่าจะนอนเรียบร้อย ขณะนั้นให้สติจับอยู่กับอาการเคลื่อนไหวของร่างกาย เมื่อนอนเรียบร้อยแล้วให้เอาสติมาไว้ที่ท้อง พร้อมกับภาวนาว่า **พองหนอ ยุบหนอ.**

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา,	สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์, เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น
อะเวรา โหนตุ ,	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย,
อัพยาปัชฌา โหนตุ,	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีความเบียด เบียนแก่กันและกันเลย,
อะนีฆาโหนตุ,	จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจเลย,
สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ.	จงมีความสุขกาย สุขใจ,รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัย อันตรายทั้งหลายทั้งสิ้น เทอญ.

คำอธิษฐาน

ด้วยมหากุศล ที่ข้าพเจ้าได้เจริญพระกรรมฐานมานี้ ขอจงเป็นพลวปัจจัย เป็นอุปนิสัยตามส่ง ให้ข้าพเจ้าเกิดปัญญาญาณทั้งในชาตินี้และในชาติหน้า ตลอดชาติอย่างยิ่ง จนถึงความพ้นทุกข์ได้บรรลุมรรค ผล นิพพาน ในอนาคตกาลเบื้องหน้านั้นเทอญ.

คำกรวดน้ำอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล

ข้าพเจ้าขออุทิศ ส่วนบุญส่วนกุศล ที่ได้บำเพ็ญมาแล้วนี้ ให้แก่ญาติทั้งหลาย เทวดาทั้งหลาย ครูบาอาจารย์ทั้งหลาย สัตว์ทั้งหลาย เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลาย เจ้าที่เจ้าทางทั้งหลาย ขอให้ท่านทั้งหลาย จงได้รับทราบ ส่วนบุญส่วนกุศลที่อุทิศให้นี้ ขอจงมาอนุโทนา มีความสุข โดยทั่วกัน ขอเดชะคุณพระรัตนตรัย และบุญกุศล จงยังข้าพเจ้าให้ถึงซึ่งความเป็นผู้พ้นทุกข์ ทั้งปวงเทอญ.

คำกรวดน้ำย่อ

อิทัง โน ญาตีนัง โหตุ, สุขิตา โหนตุ ญาตะโย.

ขอบุญส่วนนี้, จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า, ขอญาติทั้งหลายขอข้าพเจ้า, จงมีความสุขเถิด.

คำกรวดน้ำย่ออีกแบบหนึ่ง

ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอุทิศผล บุญกุศลนี้ไปให้ไพศาล
ถึงมารดาบิดาและอาจารย์ ทั้งลูกหลานญาติมิตรสนิทกัน
คนเคยร่วมเคยรักสมัครใคร่ มีส่วนได้ในกุศลผลของฉัน
ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญ ขอให้ท่านได้กุศลนี้เทอญ.

คำอธิษฐานก่อนตักบาตร

ข้าวของข้าพเจ้า ขาวดังดอกบัว
ยกขึ้นเหนือหัว ถวายแด่พระสงฆ์
จิตใจจำนงค์ ตรงต่อพระนิพพาน
ขอให้พบดวงแก้ว ขอให้แคล้วหมู่มาร
ขอให้ทันศาสนาพระศรีอาริย์ ในอนาคตกาลเบื้องหน้าโน้นเทอญ.

คำภาวนาเวลารดน้ำศพ

อิทัง มะตะกะสะรีรัง อุทะกัง วิยะ สิญจิตัง อะโหสิกัมมัง.

ขอให้ร่างของผู้ตายนี้ จงอโหสิกรรมกัน เหมือนน้ำที่รดแล้ว (น้ำที่รดแล้วก็ต้องเหือดแห้งหายไป)

คำภาวนาเวลาไปเยี่ยมศพ

อะวัสสัง มะยา มะริตัพพัง. เราก็ต้องตายแน่นอน.

คำภาวนาเวลาทอดผ้าหน้าศพ

นามะรูปัง อะนิจจัง นามะรูปัง ทุกขัง นามะรูปัง อะนัตตา.

นามรูปไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา.

คำภาวนาเวลาเผาศพ

อะยัมปิ โข เม กาโย เอวัง ภาวี เอวัง ธัมโม เอวัง อะนะตีโต.

แม้ร่างกายของเรานี้ ก็จะต้องเป็นเช่นนี้ จะต้องมีอย่างนี้เป็นธรรมดา จะไม่ล่วงพ้นความเป็นอย่างนี้ไปได้.

คำบูชาข้าวพระพุทธ

(ว่านะโม ๓ หน)

อิมัง, สูปะพยัญชะนะสัมปันนัง, สาลีนัง, โภชะนัง, อุทะกัง วะรัง, พุทธัสสะ,ปูเชมิ.

ข้าพเจ้าขอบูชา, ซึ่งโภชนะแห่งข้าวสาลี อันสมบูรณ์แล้วด้วยแกงและกับและน้ำอันประเสริฐนี้, แด่พระพุทธเจ้า.

คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลัง ยาจามิ.

ข้าพเจ้าขอของที่เหลืออันเป็นมงคล.

คำถวายทานทั่วไป

(ว่านะโม ๓ หน)

สุทินนัง, วะตะ เม ทานัง, อาสะวักขะยาวะหัง, นิพพานะ ปัจจโย โหตุ, อะนาคะเต กาเล.

ทานอันข้าพเจ้าให้ดีแล้วหนอ, ขอจงเป็นผลที่นำมา, ซึ่งความสิ้นไปแห่งอาสวะ, และเป็นปัจจัยแก่พระนิพพาน, ในอนาคตกาลเทอญ.

คำถวายสังฆทาน

(ว่านะโม ๓ หน)

อิมานิ, มะยัง ภันเต, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ซึ่งภัตตาหาร, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แก่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ, ซึ่งภัตตาหาร, กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์, และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนาน เทอญ.

คำถวายสลากภัต

(ว่านะโม ๓ หน)

เอตานิ, มะยัง ภันเต, สะลากะภัตตานิ, สะปะริวารานิ, อะสุกัฏฐาเน, ฐะปิตานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, เอตานิ, สะลากะภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญล ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ซึ่งสลากภัต, กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้, อันข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตั้งไว้แล้ว ณ ที่โน้น, แก่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ, ซึ่งสลากภัต, กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์, และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนาน เทอญ.

คำถวายผ้าไตรจีวร

(ว่านะโม   หน)

อิมานิ, มะยัง ภันเต, ติจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามิ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ติจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ซึ่งผ้าไตรจีวร, กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แก่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ, ซึ่งผ้าไตรจีวร, กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์,และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนาน เทอญ.

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

(ว่านะโม ๓ หน)

อิมานิ, มะยัง ภันเต, วัสสิกะสาฏิกานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, วัสสิกะสาฏิกานิ, สะปะริวารานิ, ปฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ซึ่งผ้าอาบน้ำฝน, กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แก่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับ, ซึ่งผ้าอาบน้ำฝน, กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์, และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนาน เทอญ.

คำวันทาเสมา

อุกาสะ วันทามิ ภันเต สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะเม ภันเต มะยา กะตัง ปุญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง ทาตัพพัง สาธุ สาธุ สาธุ อนุโมทามิฯ

คำถวายผ้าจำนำนำพรรษา

(ว่านะโม ๓ หน)

อิมานิ, มะยัง ภันเต, วัสสาวาสิกะจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, วัสสาวาสิกะจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ปฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ซึ่งผ้าจำนำพรรษา, กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แก่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับ, ซึ่งผ้าจำนำพรรษา, กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย,

บทสรภัญญะพระรัตนตรัย

บทสรรเสริญพระพุทธคุณ

อิติปิโส ภะคะวา (รับพร้อมกัน) อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน, สุคะโต, โลกะวิทู, อนุตตะโร ปุริสทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ.

(นำ) องค์ใดพระสัมพุทธ
(รับพร้อมกัน) สุวิสุทธสันดาน
ตัดมูลเกศมาร บ มิหม่นมิหมองมัว
หนึ่งในพระทัยท่าน ก็เบิกบานคือดอกบัว
ราคี บ พันพัว สุวคนธกำจร
องค์ใดประกอบด้วย พระกรุณาดังสาคร
โปรดหมู่ประชากร มละโอฆกันดาร
ชี้ทางบรรเทาทุกข์ และชี้สุขเกษมศานต์
ชี้ทางพระนฤพาน อันพ้นโศกวิโยคภัย
พร้อมเบญจพิธจัก- บุจรัสวิมลใส
เห็นเหตุที่ใกล้ไกล ก็เจนจบประจักษ์จริง
กำจัดน้ำใจหยาบ สันดานบาปแห่งชายหญิง
สัตว์โลกได้พึ่งพิง มละบาปบำเพ็ญบุญ
ข้อขอประณตน้อม ศิรเกล้าบังคมคุณ
สัมพุทธการุญ- ญ ภาพนั้นนิรันดรฯ

บทสรรเสริญพระธรรมคุณ

สวากขาโต (รับพร้อมกัน) ภะคะวา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

(นำ) ธรรมะคือคุณากร
(รับพร้อมกัน) ส่วนชอบสาคร
ดุจดวงประทีปชัชวาล
แห่งองค์พระศาสดาจารย์ ส่องสัตว์สันดาน
สว่างกระจ่ายใจมล
ธรรมใดนับโดยมรรคผล เป็นแปดพึงยล
และเก้ากับทั้งนฤพาน
สมญาโลกอุดรพิศดาร อันลึกโอฬาร
พิสุทธิ์พิเศษสุกใส
อีกธรรมต้นทางครรไล นามขนานขานไข
ปฏิบัติปริยัติเป็นสอง
คือทางดำเนินดุจคลอง ให้ล่วงลุปอง
ยังโลกอุดรโดยตรง
ข้าขอโอนอ่อนอุตมงค์ นบธรรมจำนง
ด้วยจิตและกายวาจา.

บทสรรเสริญพระสังฆคุณ

สุปะฏิปันโน (รับพร้อมกัน) ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุไนยโย ปาหุไนยโย ทักขุไณยโย, อัญชลีกะระณีโย, อนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ.

(นำ) สงฆ์ใดสาวกศาสดา
(รับพร้อมกัน) รับปฏิบัติมา
แต่องค์สมเด็จภควันต์
เห็นแจ้งจตุรัสเสร็จบรร– ลุทางที่อัน
ระงับและดับทุกข์ภัย
โดยเสด็จพระผู้ตรัสไตร ปัญญาผ่องใส
สะอาดและปราศมัวหมอง
เหินห่างทางข้าศึกปอง บ มิลำพอง
ด้วยกายและวาจาใจ
เป็นเนื้อนาบุญอันไพ– ศาลแด่โลกัย
และเกิดพิบูลย์พูนผล
สมญาเอารสทศพล มีคุณอนันต์
อเนกจะนับเหลือตรา
ข้าขอนบหมู่พระศรา พกทรงคุณา–

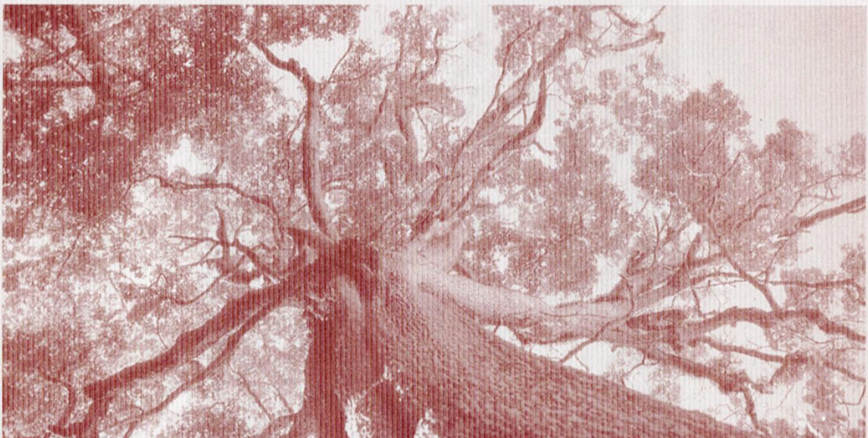
นุคุณประดุจรำพัน

ด้วยเดชบุญข้าอภิวันท์ พระไตรรัตน์อัน

อุดมดิเรกนิรัติศัย

จงช่วยขจัดโพยภัย อันตรายใดใด

จงดับและกลับเสื่อมสูญ.

ครอบครัวอบอุ่นด้วย **พระธรรม**

โครงการครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม

ประจำปี ๒๕๔๘

* * * * * * * * * * * * * * * *

ที่ปรึกษา

พระราชสมุทรเมธี เจ้าคณะจังหวัดสมุทรปราการ

ดร.สุขุมรัฏฐ์ สาริบุตร ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ

นายสมพร อัศวเหม นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

นายวีระ รอดเรือง อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ

นางสาวประนอม คงพิกุล ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ

รวบรวมและดำเนินการ

คณะสงฆ์จังหวัดสมุทรปราการ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ

ออกแบบและรูปเล่ม

นายสมชัย ทาบสุวรรณ หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผน สพท.นครปฐม เขต ๒

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ

อาคารวีระ รอดเรือง

ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ

โทรศัพท์ ๐-๒๓๘๔-๐๑๑๘-๒๐ โทรสาร ๐-๒๓๘๔-๐๑๑๘

"พระธรรมคือ ยารักษาโรคทางจิต
พระธรรมคือ เพื่อนคนดีใกล้ชิดสนิทสนม
พระธรรมคือ สิ่งที่พยุงชีวิตไม่ให้ล่มจม
พระธรรมคือ สิ่งที่ควรสั่งสมไว้อบรมตัวเอง"

สนับสนุนงบประมาณโดย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

ครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม